Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 33. V Ljubljani, v soboto 21. maja 1898. Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoludne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoludne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Ave!

Veselo vzradoščena in slavnostno olepšana je bila včeraj bela Ljubljana, ko je vsprejela v svojo sredo novega kneza in škofa, prevzvišenega gospoda dr. Antona Bonaventuro Jegliča. Jutri ob ½10. uri bode njegovo slovesno vmeščenje v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V prekrasni bleški okolici, ki je dala svetu že toliko slavnih mož in kremenitih značajev, je zagledal luč sveta Anton Jeglič. Porodil se je v Begunjah dne 29. maja 1850. leta. Študiral je v Ljubljani. V Alojzijevišču je bil vsem dijakom vzgled pobožnosti, pridnosti in navdušenosti za lepe ideale. V prostih urah se je z veseljem učil slovanskih jezikov. L. 1869. je vstopil v ljubljansko semenišče in l. 1873. je bil posvečen v mašnika. Še isto leto je šel na Dunaj v Avguštinej in štiri leta pozneje je bil promoviran doktorjem bogoslovja. Prišedši domov je bil nekaj časa kurat v ženski kaznilnici v svojem domačem kraju, v Begunjah.

Knezoškof dr. Pogačar je pa mlademu doktorju naklonil posebno izobrazbo. Poslal je dr. Jegliča spopolnit znanje v visoke šole na Nemško, kjer je poslušal Hergenrötherja, Hettingerja in druge nemške učenjake v bogoslovskih vedah. Potem je Jeglič postal podvodja in ekonom v ljubljanskem semenišču. Bogoslovci so ga iskreno ljubili, ker so videli v njem vtelesen hišni napis „virtuti et musis“. Bil je nekaj časa tudi profesor v semenišču. Čislal je knezoškofa dr. Pogačarja. Ko je nekega jutra pritekel za kateder in začel predavati z besedami: „Naš škof so pa res izvrsten mož!“ — gotovo še ni mislil, da bode on tega izvrstnega moža drugi naslednik.

L. 1882. je bil dr. Jeglič imenovan kanonikom v Sarajevu. Tu je l. 1897. zadobil škofovsko čast. Nadškof dr. Stadler ga je posvetil dne 8. kimovca kot škofa sinnijskega i. p. V Bosni se je dr. Jeglič po izgledu vladike Strossmayrja mnogo trudil za zjedinjenje Slovanov v jedno cerkev. Znan je bil po vsi Bosni. Ubogi bosenski katoličani so ga radi imeli kot otroci dobrega očeta.

Ljubljanska škofija je odločno katoliška in odločno slovenska škofija. Prav v sedanjih burnih časih naš narod nujno potrebuje jedinosti, da ne zgreši nobene izmed obeh zvezdvodnic, ki vodita do cilja. Z odprtim srcem vsprejema tedaj ves narod novega škofa, od katerega se nadeja, da prinaša v domovino pozdrav: „Mir in sloga med vami, bratje!“ Nadejamo se trdno, da bode zmagal dobri slovenski genij in da bode kmalu zjedinjen narod stal pod praporom, na katerem stoji zapisano: Za krst častni in svobodo zlato!

Prisrčno pozdravljamo tudi mi domačina dr. Jegliča, čvrstega Gorenjca, ko se prvič vseda na škofovski prestol v slovenski metropoli, in mu kličemo: Ave! Dobro došel! Nadaljuj srečno v mili domovini sveto delo naših prvih blagovestnikov Cirila in Metoda!

Politiški pregled.

Izvir obstrukcije. „Linzer Volksblatt“ piše: „V zvezi z vestjo, ki je pripovedovala o nekem nesoglasju med obema cesarjema povodom dražđanskih slavnostij, dozdeva se, da ona govorica ni bila brez podlage. To seveda ni znano, kaj je dovelo do odtujenja. Govori se pa v najširših krogih, da Prusija ne podpira le moralično notranjih homatij v Avstriji, ampak tudi materijalno. Da, neka vest trdi celò, da je obstrukcija plod velikansko prirejene intrige, v ta namen, da bi avstrijska vnanja politika, ki je v Rusiji iskala zanesljive zaslombe, zopet prišla v popolno zavisnost od Prusije. Da-li so ti nazori resnični, ne moremo določiti, gotovo pa je, da nisó v nasprotju s tradicijonelno politiko Prusije nasproti Avstriji. Čudno je, kakih nazorov moramo poslušati včasih vkljub navidezni trozvezni intimnosti. Pred dlje časom smo se sešli z nekim gospodom, ki utegne precej natančno poznati odnošaje in struje v Nemčiji. Ta gospod nam je rekel: „Zapomnite si moje besede! Prvo vojno, ki jo bodete imeli Avstrijci, imeli jo bodete z nemško državo“.

30 milijonov. Proračunski odsek avstrijske delegacije je sprejel, ko sta ministra grof Goluhowski in pl. Krieghammer dala nekatera zaupna pojasnila, naknadni kredit 30 milijonov gld. Porabil se bode denar večinoma za ladije, ki bodo branile naše obrežje ob adrijanskem morju.

Grof Gleispach, bivši justični minister, je postal predsednik deželnega nadsodišča v Gradcu. To imenovanje graške Tevtone jezi zaradi tega, ker je bil minister Gleispach podpisan na Badenijevih jezikovnih naredbah.

V Pragi je dne 15. t. m. truma socijalnih demokratov (Omladinistov) nesla proti narodnemu gledališču na palici nataknjeno črno zastavo. Narodni delavci so jim prišli nasproti in nastal je pretep. Policija jih je razgnala s sabljami in naredila red.

Češko vseučilišče v Brnu zahtevajo moravski Čehi. Dne 15. t. m. je bil zaradi tega v Brnu velik češki shod, katerega se je udeležil tudi pesnik Vrchlicky in mnogo čeških dam.

Dunajski občinski svet je dajal nemškemu „Schulvereinu“ vsako leto po 1000 gld. podpore. Dne 17. t. m. pa je sklenil obč. svet to podporo črtati, ker je „Schulverein“ požidovljen in ker je bil obč. svet od njega razžaljen.

Državna pogodba Avstrije z Rusijo. „Frankfurter „Zeitung“ je prinesla neko pogodbo, katero sta v aprilu l. 1897. sklenili Avstrija in Rusija glede Balkana. Naglo se je razglasilo po časnikih, da se taka pogodba ni sklenila. A vender so avstrijski Nemci, ki imajo v Berolinu svoje srce, grozno vznemirjeni. Trde, da nekaj mora biti, ker naš in nemški cesar nista omenjala v prestolnih govorih trozveze, in ker je naš cesar v svojem govoru razmere do Rusije stavil na isto stopinjo, kakor one do Nemčije, rekoč da so do vseh sosednih držav razmere dobre.

Nemiri v Italiji. Milanski časnik „Sera“ poroča, da je bilo o revoluciji v mestu Milanu umorjenih okoli 80, ranjenih pa okoli 400 oseb. V vojaški bolnici leži 22 ranjencev, med njimi so trije častniki. Zanimivo je, da so liberalni časniki poročali, da so bili revolucije v Milanu krivi menihi, ker so se rudečkarji zabarikadirali v nekem samostanu. Istina pa je, da je bila revolucija v Italiji prvi sad iste socijalnodemokratske ideje, ki je pri nas še-le v cvetu.

Napetost med Rusijo in Anglijo. Anglež je začel ropotati s sabljo in nekateri že govore, da se vname svetovna vojna. Kaj je temu vzrok? Angleži se čutijo ponižane, ker ne morejo povsod v Aziji imeti prve besede. Rusija jim prekrižava račune. Nedavno je Rusija z Japonsko sklenila pogodbo, da Koreja ostane samostojno carstvo in da se obe ti državi ne bodeta vtikali v notranje korejske zadeve, ampak branili neodvisnost mladega carstva. To Angležem, ki hočejo povsod imeti svoj nos, da bi izpulili za se kak dobiček, ne ugaja. Še bolj je pa Angleže razdražilo, ko je Rusija razglasila, da v pristanišči Port-Arthur in Talien-wan, kateri so Rusi pred kratkim dobili od Kitajcev, brez dovoljenja ruskega oblastva nima dostopa noben tujec. Anglija čuti, da vpliv Rusije rase v Aziji orjaškim korakom. Zato je govoril prvi angleški lord državni tajnik Chamberlain te dni jako bojevit govor. Rekel je: „Zunanji položaj je resen in moten. Kmalu znabiti pride čas, ko bode treba sklicevati se na patrijotizem naroda. Anglija stoji osamljena, zato je dolžnost vse države, da se združi in tesneje oklene Amerike, s katero jo veže krvno sorodstvo. Z Rusijo se ni mogoče sporazumeti. Anglija bi morala Rusiji napovedati vojno, a brez zaveznikov ji ne moremo napraviti resne škode. Ne gre se samo za jedno kitajsko pristanišče, ampak za osodo vsega Kitaja, kjer so naši angleški interesi tako neznansko veliki. Da se osoda kitajskega carstva ne reši brez nas, ne smemo pustiti misli na zvezo z Ameriko. Vsled teh izzivajočih besedij je na mah nastala velika napetost v evropski politiki, zlasti ker so ameriški časniki veselo pozdravili misel zveze z Anglijo.

Gladstone, slavni angleški državnik, je umrl dne 19. t. m. 89 let star. Vplival je nad 60 let na osodo angleške in sploh evropske politike. Pokopan bode Gladstone na državne stroške.

Ministerska kriza v Španiji. Španjsko ministerstvo je dalo ostavko in kraljica-vladarica je naročila Sagasti, da naj sestavi novo ministerstvo. Razne stranke so mu obljubile svojo pomoč. Poroča se, da je Sagasta sestavil novo ministerstvo, ki je dne 19. t. m. priseglo kraljici-vladarici in že pričelo delovati.

Španjsko-ameriška vojna. Večkrat so zadnji čas Američani poskušali, izkrcati se na Kubi, a se jim ni posrečilo. Mislili so, da bodo povsod naleteli na vstaše, ki ž njimi drže, a nasproti jim prihajajo le vedno španjske vojske. Takó je dne 11. t. m. pet ameriških ladij prišlo pred Cienfuegos, zahodno od Havane, in 600krat ustrelilo. Po peturnem boju so morale ameriške ladije odjadrati brez uspeha. Ob istem času je drugi del ameriškega brodovja napadlo mesto Cardenas. Tudi tu so jih Španjci odpodili. Mesto je bilo malo poškodovano, le jeden ameriški strel, ki je padel na angleški konzulat, je napravil na hiši veliko poškodbo. Dne 18. t. m so tri ameriške ladije streljale na kubansko trdnjavo Santjago, a nisó napravile nobene škode. Avstrija je poslala v Ameriko ladijo „Marija Terezija“, da bode opazovala vojno na morju in branila avstrijske podanike, ako bi bili v nevarnosti.

Domače novice.

Knezonadškof dr. Jakob Missia se je poslovil od Ljubljane dne 16. maja. V stolnici je zvečer ob petih č. g. kanonik Flis dal vpričo nadškofa blagoslov z Najsvetejšim. Cerkev je bila natlačeno polna. Prav ginljivo je bilo slovo na kolodvoru, kjer se je zbralo veliko odličnega občinstva. Gospice so poklonile s primernim slovenskim nagovorom odhajajočemu vladiki krasen šopek. Državni poslanec Povše se mu je zahvalil na čelu odbora „Kat. polit. društva". Pri odhodu vlaka so se razlegali krepki „Živio-" klici. Prošt dr. Klofutar in prelat dr. Kulavic sta spremljala metropolita do Nabrezine, odkoder sta ga goriški prošt Jordan in profesor Fajdutti spremila v Trst. Pripomnimo naj, da je splošno ogorčilo Ljubljančane, tudi tiste, ki niso bili oboževatelji odišlega škofa, da je „Narod" pisal o preklavernem slovesu, h kateremu je prišlo le „nekaj oficijalnih oseb in nekaj radovednega občinstva". Pri tolikih pričah biti resnici v obraz, je pač že več kot čifutska predrznost. Odhajajočega svojega nadpastirja so škofljani slovesno pozdravljali tudi na vseh postajah do Št. Petra.

Hišnim posestnikom! Znan je težavni položaj hišnih posestnikov v Ljubljani. Stanovanja se težko oddajajo, poleg tega pa muči hišne posestnike še neštevilno drugih skrbij. Ker „Slovenski List" s svojim izhajanjem ne išče dobička in je vedno pripravljen pomagati someščanom, hočemo odslej prazna stanovanja inserirati brezplačno in tudi v drugih zadevah iti našim hišnim posestnikom, kolikor mogoče, na roke. Dotična pisma naj se adresujejo na uredništvo „Slovenskega Lista" v Ljubljani.

Kranjski turnarji. Piše se nam: „Knezoškof dr. Misija bode prihodnjo nedeljo slovesno vmeščen. Slavnosti udeleže se vsa društva ljubljanska, izimši jedino nemške turnarje, ki so odrekli svoje sodelovanje. „Tako je pisal dne 13. decembra 1884. l. „Slov. Narod". — Slišali smo, da te dni hočejo ljubljanski „Sokoli" posnemati nemške turnarje iz l. 1884., ker jim je došlo povelje, naj se ne udeležijo oficijelno vsprejema novega ljubljanskega, odlično slovenskega knezoškofa dr. Jegliča. O prihodu grofa Badenija v Ljubljano je imel „Sokol", seveda ne brez namena, drugačno komando. Zadnje povelje je baje plod 17letnega prijateljstva staroste s turnarjem Mahrom. Ako bodo „Sokoli" na tej poti turnali za svojim čudnim starosto, jih bodo narodni Ljubljančani kmalu tako cenili, kakor so l. 1884. cenili nemške turnarje. Da ima župan Hribar pri „Sokolu" tako malo vpliva, do današnjega dne nismo verjeli.

Pred ljubljansko kazino nemška gospoda postavlja v „Zvezdo" kavarnske mize in stole. Ne vemo, zakaj bi se kazinotom dovoljevala ta udobnost. O priliki demonstracij pokazala je ta gospoda vso svojo germansko oliko, zato naj se ji sedaj od strani mestnega magistrata pove, da naj mize in stole iz „Zvezde" nese nazaj v kazino!

Iz narodnih krogov smo dobili pritožbo, da se „Sokol" ni vdeležil pogreba znanega narodnjaka trgovca Sossa, ki je mnogo let uprav žrtvoval čas in denar za to društvo. Tudi ljubljanska Čitalnica je o tej priliki pokazala tisto zaspanost, iz katere jo bode treba jedenkrat temeljito vzdramiti!

Koncert priredi operna pevka gdč. Fani Vrhunčeva s prijaznim sodelovanjem gg. K. Hoffmeisterja in Jul. Juneka v veliki čitalnični dvorani v „Narodnem domu" v soboto, dne 21. maja 1898, ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. a) G. Meyerbeer: Pesem Selike in opere „Afričanka", b) Fr. Schubert: Brezmorna ljubezen; 2. a) Max Bruch: Kol Nidrei, b) K. Davidoff: Pri vodometu, za cello s spremljevanjem klavirja; 3. a) Fr. Gerbić: Pri zibeli, b) K. Hoffmeister: Poletna noč, c) A. Nedved: Strunarjeva pesem; 4. L. van Beethoven: Arija Leonore iz opere „Fidelio"; 5. L. van Beethoven: Sonata za cello in klavir; 6. Ch. Gounod, Valček Margarete in opere „Faust". Cene prostorom: Sedež I. do IV. vrste à 2 gld.; V. do IX. vrste à 1 gld. 50 kr.; X. do XVII. vrste à 1 gld. Stojišča à 50 kr. Dijaške vstopnice à 30 kr. — Vstopnice se dobivajo v Šelenburgovi ulici v trafiki gosp. Šešarka in na večer koncerta pri blagajnici. — Gospica Vrhunčeva je že nekdaj, ko še ni bila izšolana, očarevala Ljubljano s svojim krasnim glasom, sedaj pa, ko si je gospica pridobila v petju toliko izobrazbo, da jo občudujejo Nemci, Ljubljančani težko čakajo trenotka, da jo bodo zopet čuli na domačih tleh. Zanimanje za današnji koncert je splošno.

Ne bo nič! Gosp. agitator Rohrman je razložil v sobotnem „Narodu" v dolgem „Poslanem" svojo politiko, za katero sicer uredništvo pravi, da ne more biti odgovorno, ki pa vender kaže, koliko je ura pri nekaterih „Narodovcih". Piše namreč: „Kar se pa drugih mirnejših Nemcev tiče, kakor gg. Bamberga, Luckmanna, Račiča itd., bilo bi jim pa svetovati, da se jerobstva svojih sedanjih generalov otresejo in gotovo bo nekoliko njih v mestni zbor, ki se itak nima s politiko toliko pečati, voljenih, kar bi bilo slednjič tudi z ozirom na njih davčno moč — pravično". — Slovenska Ljubljana bode že poskrbela, da iz te „žajfe" ne bo nič!

Na Kozlerjevem vrtu so se preteklo nedeljo zopet prav dobro imeli med seboj nemški turnarčki in socijalni demokratje. „Sokolsko", katero je svirala vojaška godba, je ta gospoda izžvižgala in potem ob splošnem ogorčenju občinstva zapela „Die Wacht am Rhein". Sosebno izzivajoče se je obnašal neki Peters, tapecirar v Šelenburgovih ulicah, in neki mladi trgovski pomočnik pri trgovca Ihlu. Trgovini g. Ihla bode jako škodovalo, če bode imel v svoji službi ljudi, ki vpijejo: „Abzug Slovan!" in ki nas javno psujejo „Ihr windischen Hunde, wenn wir Deutsche nicht in Laibach wären, verhungert ihr vor Noth!"

Vožnja s parnikom po Ljubljanici. Gosp. Karol Kotnik iz Mirk pri Vrhniki je dobil dovoljenje, da sme napraviti poskus s parnikom, vozečim po Ljubljanici od Ljubljane in sicer do tam, kjer se Gradaščica izliva v Ljubljanico. Došli parniček so Ljubljančani pozdravili z veseljem.

V proslavo cesarjeve petdesetletnice so ustanovili na Dobrovi pri Ljubljani požarno brambo, novomeški obč. zastop je pa založil dve dijaški ustanovi.

Španjcem pomagat so hoteli iti na Kubo trije slovenski tretješolci iz Gorice. Vzeli so nekaj denarja seboj, a „velikih del na Kubi" niso mogli napraviti, ker jih je policija prijela že v Genovi.

Iz Celja se nam piše: Delavsko podporno društvo lepo napreduje. Koncem prvega tedna svojega obstanka je imelo nad 200 članov. Društvo si je osnovalo in otvorilo svojo čitalnico. Doslej naši ljudje niso imeli za kom hoditi, dali so se slepiti „osrečevalcem ljudstva" in drli za njimi, kakor izgubljene ovce. Rešitev je tu — v delavskem podpornem društvu. Tako mineva mokraška glorija! — V Celju se ustanavlja narodna godba, ki bo sodelovala pri raznih veselicah. Vstvarja jo g. učitelj Munda. Napredek se kaže povsod, vender bi bil lahko še večji. Nekateri prvaki dajo mnogim mlačnežem slab izgled, ker se premalo drže gesla „Svoji k svojim" in lastnega svojega jezika ne spoštujejo dovolj. Kupujejo pridno pri Wallandu, Pelletu, Košeku itd. Za par krajcarjev, za par korakov hoje zatajujejo načelo. Zato tako propadajo naše trgovine in obrti. Brez vsestranske podpore, brez denarne podlage ne more naprej naša trgovina. Mi pa brez trdnih trgovcev in obrtnikov tudi ne moremo kaj prida opraviti!

Nove razglednice. Naš narodni knjigar g. Anton Turk je dal na mnogo popraševanje narediti razglednice, I. Rožnik, Švicarija, grad „Podrožnik", Tobačna tovarna; II. Šiška, Cekinov grad, Koslerjeva pivovarna; III. Št. Vid, Rokodeljski dom, Vodnikova rojstna hiša. Razglednice se bodo v kratkem dobivale pri vseh slov. prodajalcih in tobakarjih. — Tudi knjigovez gosp. Bonač je izdal razglednice Ljubljane, na katerih se pa prav po nepotrebnem na prvem mestu blišči „Gruss aus Laibach".

Slovenske delavce v Trstu „Edinost" poziva, naj osnujejo organizacijo, slično organizaciji čeških narodnih delavcev. Ta česka organizacija se razširja že na Dunaj ter v kratkem dobi svoj dnevnik. Naravno bi bilo, da bi tudi tržaški slovenski delavci vrgli na stran socijalno demokracijo, ki je ravno ob zadnjih volitvah v ljubljanski občinski zastop pokazala, da ni „jugoslovanska", kakor se pri nas bahato nazivlje, nego odločno nasprotna našim narodnim težnjam.

„Svoji k svojim!" zoper to načelo — tako nam piše neki dolenjski župnik — se pregreši pogosto tudi v duhovskih krogih. Naroča se pri ptujih, največ nam Slovanom sovražnih tvrdkah razno cerkveno blago, ko imamo doma prav poštenih, zanesljivih in nedragih umetnikov in zalog. Tako n. pr. smo dobili za velikonoč od zaloge cerkvenih priprav gospe Ane Hofbauerjeve v Ljubljani na platno slikani podobi „Jezusovega in Marijinega srca" s pozlačenimi okviri. Delo je ne le na videz lepo, ampak tudi z umetnega stališča prav dobro, pa zanesti se je, da bo tudi vztrajno. Pred 18. leti smo naročili nebo za slavnostne sprevode, pred 16 leti dve cerkveni banderi, sploh raznotere, za cerkev potrebne stvari v več letih pri tej domači zalogi, in vse je še skoro kot novo, blago, srebrnine, pozlatine, veznine i. dr. Podpirajmo rodne nam brate umetnike in obrtnike, ne pa onih, ki nas v odločilnih trenutjih zapuščajo!

Nadvojvoda Ferdinand d' Este se je mudil 11. t. m. v Šent Petru na Krasu kjer je prenočil v „Hotelu pri južnem kolodvoru". Visoki gospod je zahteval brivca. Zadrega njegovega osobja je bila precejšnja, ker v Šent Petru nimajo tako odličnih brivcev, kot v Ljubljani. Nadvojvoda pa ni bil v zadregi, ampak je poklical priprostega slovenskega možakarja Matijo Germeka, da ga je obril. Odslej Germeka po Šent Petru nazivajo s ponosnim imenom „Hoffrizer".

Nemškonacijonalni Gradec je zopet zrojil. V Gradcu že od zadnjih demonstracij ni nastopila godba bosenkega polka, ker so nemški nacijonalci vsak njen nastop preprečili. V torek bi bila morala po dolgem odmoru nastopiti v Steinfeldskih in Aninih dvoranah, a nemški burši so tako vpili, da godba ni mogla svirati in je morala oditi. Pred Aninimi dvoranami je prišlo celo do prelivanja krvi. Tu se je zbralo okolu 4000 ljudstva, ki je kamenjalo vojaštvo. Vojaštvo se je moralo braniti z bajoneti. — Bodemo videli, kako pogubno bodeta nastopila namestništvo in državno pravdništvo, ko Nemci kamenjajo slovansko vojaštvo. — Celjsko državno pravdništvo ni doslej celjskih demonstracij, ki so bile huje, nego ljubljanske, nikdar preiskovalo. To smo morali povedati, da svet spozna zistem na Kranjskem!

Društva.

Shod „Obrtne zveze" v Kranju je imel preteklo nedeljo prav lep vspeh. Kranjski obrtniki so se prav živo zanimali za stvarne govore ljubljanskih gostov. Izrekla se je želja, naj se v Kranju spremeni poduk obrtnih učencev tako kot v Ljubljani. Izvoljen je zato poseben odsek, v katerem so F. Hlebš, Mat. Ažman, F. Eržen. Obrtnik Pintar je opozarjal vlado, naj obrtnikom ustanovi strokovne knjižnice. Z navdušenjem se je sprejela resolucija za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Sklenilo se je, ustanoviti v Kranju „Obrtno zvezo", ki bo zvezana z ljubljansko. V pripravljalni odbor so izvoljeni gg. Ant. Drukar, Anton Šinkovic, Ivan Pintar, Lovrenc Rebolj, Ivan Ravš, Matija Ažman in Franc Zaplotnik. Želimo mnogo vspeha!

„Gospodinjska šola". V pondeljek, 16. maja, končal se je prvi večerni kurz v „Gospodinjski šoli" v Ljubljani ob jednem pa otvoril drugi kurz. Mnogobrojno prisotni odbor društva poslovil se je od učenk prvega kurza s primernim nagovorom. Govornik je naglašal, da smo otvarjali prvi kurz pred dvema mesecema z nekako notranjo nemirnostjo, ker smo bili negotovi, kako se obnese ta naprava pri nas. Bili smo brez skušnje, storili smo s šolo korak v negotovo, temno bodočnost. Prvi večerni kurz se je

obnesel vrlo dobro: učenke so kazale veliko marljivost in veselje ter so doseženi vspehi lepi Med učiteljskim osobjem in učenkami vladalo je ves čas soglasje in medsebojno zaupanje. Govornik se je obračal nadalje do učenk prvega kurza, ki zapuščajo zavod, vspodbujevaje jih, da to, kar so se naučile, tudi praktično doma vporabljajo. Ne domišljajo naj si pa nikar, da so se v dvomesečnem večernem kurzu vsega naučile. Šola more dati v tako kratkem času le najpotrebneje, kar potrebuje gospodinja in mati v priprosti družini. Nadaljna učilnica gospodinji pa je praktično življenje s svojimi raznovrstnimi potrebami. Sicer pa naj učenke ohranijo šolo v prijetnem spominu, razširjajo o nji le dober glas in kadar ta ali ona potrebuje kakega svéta, naj le pride zopet pogledat in vprašat v šolo, kjer bode vedno dobro došla in se ji bode po mogočosti ustreglo. Učenke drugega tečaja, ki stopajo danes prvič k šolskemu ognjišču, pozivlja govornik, da izrabijo čas dobro ter naj v marljivosti posnemajo učenke prvega kurza. S tem nagovorom sklenil se je prvi in ob jednem otvoril drugi kurz na večerni gospodinjski šoli Popolnjeno učiteljsko osobje društvene šole je sledeče: Gospa Moosova (vodstvo), gdč. Ravniharjeva (kuhanje, pranje, likanje in šivanje), gdč. Marovtova (predavanja o uravnavi doma, gospodinjskem računstvu itd.) in primarij dr. Gregorič (predavanje o higijeniji stanovanja, hrani, o najnavadnejših boleznih in njih domačih lekih ter prvi pomoči pri nezgodah, ki se pripete v družinah). Razun tega nadzorujejo dame iz odbora šolski pouk. — O delovanju odborovem iz zadnjih dveh mesecev javljamo, da so se najeli jako udobni šolski prostori v novi Gorupovi hiši na Rimski cesti. Ti prostori se bodo za šolo umestno uravnali in se jesenski pouk na Gospodinjski šoli prične že v novih prostorih. Odbor se resno bavi, da ustanovi že koncem letošnjega leta dnevno kuharsko šolo, ki bode zadoščala tudi večjim zahtevam imovitnejših slojev. O uravnavi dnevne gospodinjske šole in o pogojih za vstop bode se že pravočasno poročalo. — Odbor se vsem požrtovalnim prijateljem Gospodinjske šole, osobito damam iz slovenskih meščanskih krogov ljubljanskih, za dosedanjo blogonaklonjenost zahvaljuje, ter prosi, da se ta simpatija ohrani tudi v bodoče in v vse sloje razširi. Imena članov in drugih podpornikov bode odbor kmalu pričel objavljati. Do sedaj mu zaradi obilih drugih poslov ni še bilo mogoče, kar naj se vzame na blagohotno znanje. Konečno se odbor zahvaljuje slovenskim časnikom, osobiti ljubljanskim, ki naše objave drage volje sprejemajo ali na kak drug način delujejo na korist Gospodinjske šole. Ne moremo pa zamolčati svojega globokega obžalovanja, da je pred nekaj časa objavila celjska „Domovina“ neko navidezno reklamo za našo šolo, ob jednem pa sramotila slovensko delavsko ženstvo neke ljubljanske tovarne. Odločno zabranjujemo, da se diskreditije gospodinjska večerna šola s tem, da se vporablja kot sredstvo v sramotenje ženskega delavstva. Odbor „Gospodinske šole.“ Ana Lah predsednica.

Veselica na korist krščanskosocijalni zastavi bode jutri zvečer v „Katoliškem Domu“ prav živahna, tembolj, ker se je bode vdeležilo tudi z dežele nekaj gostov, ki bodo prišli k intronizaciji škofovi. Na veselici nastopita dva pevska zbora. Slavnostni govor bode imel č. g. dr. Jožef Debevec. Začetek ob ½8. uri zvečer.

II. narodno dirko priredi klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ v nedeljo, dne 5. junija 1898 na svojem novem dirkališču. Vspored slavnosti: V soboto, dne 4. junija t. l.: Pričakovanje gostov pri vlakih. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek v spodnji kavarni „Narodnega doma“. V nedeljo, dne 5. junija t. l.: Sestanek v hotelu „Lloyd“ ob 9. uri dopoludne. Točno ob 3. uri popoludne pričetek dirke. Ob 8. uri zvečer koncert in razdelitev nagrad na vrtu „Narodnega doma“ odnosno v „Sokolovi“ telovadnici. Vstopnina 30 kr. za osebo, 15 kr. za člane narodnih kolesarskih društev. Pri dirki in pri koncertu svira vojaška godba slavnega c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev, štev. 27. Prijave in pismena vprašanja naj se pošiljajo blagajniku g. Fr. Gombaču. Zaključek prijav dne 2. junija ob 10. uri zvečer.

„Celjsko pevsko društvo“ priredi dne 22. t. m besedo na korist kat. podpornemu društvu v veliki dvorani „Narodnega doma“. Pri besedi bode sodeloval tamburaški klub „Sokola“ pod vodstvom gosp. dr. Hinka Šuklje-ja ter predtelovadec „Sokola“ gosp. M. Benčan Na vporedu je petje mešanega in moškega zbora, veseloigra „Berite Domovino“, udarjanje tamburaškega zbora in telovadsko atletske produkcije. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 gld., III do V, vrste 70 kr, VI. do XIX. vrste 50 kr. Sedeži na balkonu 80 kr. Stojišče 30 kr., dijaške in garnazijske vstopnice 20 kr. Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno vsprejemajo.

Slovensko hranilno zadrugo v Aleksandriji je ustanovil neutrudno delavni rodoljub dr. Karol Pečnik po uzoru trgovske zadruge v Gorici.

Delavsko podporno društvo v Trstu je izplačalo l. 1897. iz svoje blagajne nad 17.000 gld., kar kaže, da je to društvo za delavce prava dobrota. Vsak slovenski delavec si štej v čast in dolžnost, biti član tega društva.

Posojilnica v Celju je imela lani 2,839 689 gl. prometa; stanje posojil je koncem leta znašalo 1,179.996 gld., čisti dobiček znaša 13.366 gld. Posojilnica vsprejema hranilne vloge od vsakega, če tudi ni ud zadruge, in obrestuje po 4½ %, ter plačuje sama rentni davek.

Mestna hranilnica v Kranju je imela v l. 1897. čistega dobička 3.306 gld. 92 kr., kar kaže lep napredek mladega zavoda. Skupnega prometa je imela 916.899 gld. 26 kr.

Posojilnica v Voloskem je imela l. 1897. vložkov 84 786 gld., zajmov 103.585 gld. in čistega dobička 639.07 gld

---

Najnovejše vesti.

Dohod knezoškofa dr. Jeglića Včeraj je došel v Ljubljano novi knez in škof in imel slovesen vhod v stolno cerkev sv. Nikolaja. Radostno so ga povsod vsprejela vsa prava slovenska srca Iz došlih nam poročil posnemamo, da mu je narod na poti vriskal nasproti. Že v Trnovem so ga kranjski Slovenci prisrčno vsprejeli Uprav sijajen pa je bil vsprejem v Šent Petru Kljub deževnemu vremenu nabralo se je na kolodvoru na stotine naroda, došlo je ondotno ogrjegasno društvo in lepo število duhovnikov iz okolice. Šolska mladina je ob dohodu vlaka knezoškofa pozdravljaja z zelenimi vejicami. Tu so knezoškofa pričakovali stolni dekan ljubljanski dr. Andrej Čebašek, stolni kanonik Andrej Zamejic in knezoškofijski tajnik Šiška. Knezoškofa je nagovoril č. g. prelat A. Čebašek kličoč mu: „Naši ste, Vaši smo!“ Povdarjal je veselje kranjskih Slovencev, da se vrača rojak zopet nazaj v domovino, kjer bode živel mej nami kot mej brati. Ljudstvo je te besede pozdravljalo z živahnimi „Živio“-klici. Ko je videl knezoškof to navdušenje notranjskih mož, prišle so mu solze v oči. Med svojim narodom je stal slovenski knez! Na to ga je pozdravil star kmetski mož Povhe, na čegar prsih so se lesketale vojne svetinje. V imenu ljudstva prosil je višje pastirskega blagoslova. Knezoškof dr. Jeglič je dejal: „Res sem Vaš! Vračam se mej Vas, da tisto, kar mi da gospod Bog, žrtvujem za ljubo slovensko domovino. Za Vas bodem skrbel, za Vas molil! Za Vas, za vse gorim, ki bivate v dragi moji domovini“. V imenu mladine pozdravila ga je šolska deklica, hči posestnika Medice, ter mu izročila lep šopek. Knezoškof je odgovoril: „Hvala lepa! Naj bi cvetke božjih čednostij rasle v vaših srcih in lep duh razširjale po vseh naših zemljah.“ Pozdravil ga je s krepkimi besedami tudi župan Št. Peterski g. Perko. Ko mu je bilo predstavljeno učiteljstvo, je izražal knezoškof nado, da bode učiteljstvo vedno vzgojevalo mladino v korist našega slovenskega naroda ter je laskavo omenjal pomen učiteljstva. Potem se je knezoškof veleprijazno razgovarjal s priprostimi notranjskimi možmi in ženami. Za vsakega je imel prijazno besedo. Radostnih lic je zrlo ljudstvo takega škofa! Ko je knezoškof zagledal župnika Škrjanca vskliknil je vzradoščen: „Naš Škrjanc — kaj pa Ti? Stari Škrjanc, kaj ne?“ Ko se je vlak pomikal že naprej, blagoslavljal je knezoškof iz železniškega kupeja navzoče ljudstvo. Tudi dalje ob železniški progi je klečalo ljudstvo in sprejemalo blagoslov svojega višjega pastirja. Iz mnogih cerkva in hiš ob progi plapolale so trobojnice. Topiči pa so se oglašali vsak čas izza ostrih kraških čerij.

Na Prestranku je narod knezoškofa pozdravljal s krepkimi „Živijo“-klici. Istotako lep sprejem je bil v Postojini. Ljubeznivost in ponižnost knezoškofova je vse presenetila. Na Rakeku in v Planini je bilo polno vernega naroda. V Logatcu je knezoškofa mej drugim pozdravilo „Katol. društvo rokodelskih pomočnikov“ z Vrhnike z zastavo. V Borovnici so izobesili zastave, na kolodvoru je bila zbrana šolska mladina in mnogo ljudstva.

Najsijajnejše je pa knezoškofa sprejela bela Ljubljana, ki se je odela v praznično obleko. Pred kolodvorom pričakovala so ga slovenska društva z zastavami, na tisoče naroda se je nagromadilo okolu njih in po bližnjih ulicah. Na peronu je knezoškofa pozdravil stolni prošt dr. Leonard Klofutar in razni duhovski in svetni dostojanstveniki. Knezoškof se je zahvaljeval z mladeniškim ognjem ter dejal, da gre z veselim srcem v mesto, ker vidi, kako ga vse z ljubeznijo in zaupanjem vsprejema, in da se bode trudil, da zasluži to zaupanje. Dež. predsednik baron Hein ga je pozdravil v neoficijalni obleki. Pred izhodom postavile so se v vrste naše vrle Slovenke s trobojnicami in pečami. Pod baldahinom v mestnih barvah je knezoškofa pričakoval župan Hribar na čelu občinskega sveta.

Župan Hribar je v začetku svojega pozdrava omenjal, da si je knezoškof pridobil v Sarajevu srca vseh Bošnjakov. Previdnost božja poslala Vas je zopet nazaj pod Triglav med svoje rojake. Tukaj Vas čaka, svetli knez, še lepša naloga. Kot triumfator prihajate v domovino, kot triumfator nad našimi srci, ki so prepričana, da nam bodete dejali: „Mir Vam bodi!“ in delovali v znamenju prizanesljivosti. Vzor Vaš bode Jezus, ki je deloval in trpel za narod svoj. Zato Vas kot brata pozdravljamo! V borni kmetski koči Vam je tekla zibelj, a kakor niste pozabili svoje matere, ki Vas je ondi zibala, ne bodete pozabili sedaj, ko se vračate mej nas s kneževskimi častmi, tudi svoje matere domovine, svojega naroda! Bela Ljubljana Vam je pripravila vsprejem, kakeršnega je doživelo malo ljubljanskih škofov. Bela Ljubljana se nadeja od Vas, da bodete branili pravice slovenskega naroda proti vsakomur. Peljali se bodete k Svoji rezidenci mej množico, ki Vam donaša svoja srca. Bog blagoslovi Vaše delo v čast božjo in slovenskega naroda! Slava! — Po teh besedah začuli so se gromoviti trikratni „Slava“-klici.

Knezoškof dr. Jeglič se je zahvaljeval na srčnem, domačem pozdravu. Veseli me, je rekel, ta pozdrav, ker prihaja iz ust moža, o katerem sem že v daljni zemlji čul, kako značajno dela za blagor Ljubljane, veseli me pozdrav, ki prihaja iz ust župana bele Ljubljane. Ko stopam v mesto, spominjam se tistih dnij, ko sem tu dobival svojo naobrazbo. Srce slovenskega naroda je to, pred čegar pragom stojim. In dvigajoč roki vsklikne knezoškof blagoslavljajoč: „Naj gospodin Bog razlije blagoslov nad lepo slovensko Ljubljano. Primite me v svojo sredo, da živim, trpim, umrem za Vas!“

Gdč. Silvija Drčeva je pozdravila knezoškofa v imenu slovenskih dam in izročila mu šopek domačih rož rekoč, da so se navdušene zbrale k njegovemu vsprejemu tudi Slovenke, ker on prihaja v domovino kot zvesti slovenski sin. Slovenka je stoletja zvesta hči katoliške vere in svojega naroda, zato pa danes prosi: „Prinesite, veliki glavar, domovini najdražji dar, bratoljubje, ljubezen, mir!“

Knezoškof Jeglič je omenjal žene Bosanke, ki je „domačica“ in „krščanka“. Skrbi za vero in dom in z obojim za napredek domovine; naj skrbe tako tudi Slovenke. Narod nemški ima svoj napredek zahvaliti nemškim ženam. Naj bi tudi mej nami bilo tako! In v tem smislu lepo

skupno, složno delajmo za napredek domoljubja naroda! Ljubljanske Slovenke bodite vzor ženam po kranjskih mestih!"

Nebo je prej rosilo lahne kaplje. V tem hipu se je razjasnilo, solnce je posvetilo in napravil se je najkrasnejši dan.

Knezoškof je nato mej viharnimi klici narodove radosti vsedel se v voz ter se peljal po Dunajski cesti, Prešernovih ulicah in Marijinem trgu skozi Špitalske ulice v stolno cerkev. Pred knezoškofovim vozom se je vozil ljubljanski župan Hribar, za njim pa dostojanstveniki. Ob obeh straneh ulic so tvorila društva in šolska mladina špalir. Za njima pa so množice Ljubljančanov klicale: „Slava", „Živijo", „Dobrodošel novi knez!" S hiš plapolale so trobojnice, celo visoko gori na grajskem stolpu vihrala je naša slovenska zastava. Vsi zvonovi ljubljanskih cerkva so zvonili. Na Marijinem trgu je bil postavljen veličasten slavolok z napisom: „Kar nam nebo je dalo mož, mej prvimi si Ti". Ko se je knezoškof pripeljal pred stolnico, zagrmeli so zopet streli z Grada, kakor poprej, ko je vlak privozil na ljubljanski kolodvor. Pred stolnico so knezoškofa pričakovali ljubljanski župniki, kapelani in redovniki, v cerkvi pa kanonik-dekan Flis z vsemi bogoslovci. Ponosno in živahno je stopal novi knezoškof v stolnico, kjer je prejel blagoslov z Najsvetejšim, potem pa podelil blagoslov spred velikega altarja ljudstvu. Nato je odšel v škofijo. Ljubeznivost novega knezoškofa je včeraj očarala Ljubljančane.

Bakljada in serenada pred škofijo. Kako nakrat se je priljubil novi višji pastir Ljubljančanom, pokazala je sijajna bakljada in serenada, katero so mu priredila slovenska pevska društva ljubljanska včeraj zvečer. Naval odbčinstva bil je na mestnem trgu in pred škofijo tolik, da je postajala gnječa uprav življenju nevarna. Vse je hotelo videti knezoškofa dr. Jegliča, ki se je pokazal pri oknu knezoškofijske palače. Gromoviti „Zivijo"-klici doneli so mu nasproti. Ko je vojaška godba odsvirala par komadov, došla je na trg bakljada slovenskih društev. Tu so korakala polnoštevilno pevska društva „Slavec" (z zastavo), „Ljubljana" (z zastavo), „Slov. trgovsko pevsko društvo", in „Zvon". Ker dr. Tavčar ni pustil nastopiti „Sokolu", nastopili so sokolski trobentači v privatni obleki. Zastopan je bil lepo tudi Šent-Vid nad Ljubljano, ki je poslal k slavnosti zastopnike svoje Čitalnice in katol. rokodelskega društva z zastavama. Ob straneh so v dolgi vrsti svetili ljubljanski krščanski socijalci. Pevska društva zapela so tri točke: „Bodi zdrava domovina!" s tenor solom g. Medena in bariton-solom g. Puciharja, dirigoval g. prof. Benišek. „Naša zvezda", s tenor solom g. Pavška, dirigoval g. prof. Gerbič, in „Jadransko morje", dirigoval dr. Albin Kapus.

Po vsaki točki je narod burno aklamoval knezoškofa. Knezoškof se je iz okna prvega nadstropja svoje palače zahvalil za srčne ovacije. „Večini od Vas sem še nepoznan", nekako tako dejal je „od kod torej te ovacije? Ne veljajo moji osebi, ampak idejam, ob katerih držite Vi, in katere bodem zastopal in branil. (Slava klici). Poslan sem k Vam od sv. očeta papeža zastopat versko idejo, ki cepi človečanstvo v srca vseh. Nobeden narod brez te ideje srečen biti ne more. Pravičen bodem obema narodnostima v deželi. Pozdravljate me pa tudi kot rojaka, katerega je rodila slovenska mati. „Bodi zdrava, domovina, mili moj slovenski kraj!" peli ste. Nikdar se ne bodem izneveril vrlemu našemu narodu. Živela lepa Ljubljana, živeli narodnjaci, slovenski rodoljubi!" Ob teh besedah se skoro ni hotelo poleči navdušenje občinstva, ki je vsako škofovo besedo posebej pozdravljalo. Knezoškof se je ginjen zahvaljeval na odkritosrčnih, velikanskih izrazih udanosti in je množici še zaklical: „Živelo slovensko vseučilišče v Ljubljani", s čimur je pokazal, da gori za napredek svojega naroda. Impozanten sprovod je nato odkorakal po Vodnikovem trgu, čez mesarski most, sv. Petra cesto, po Marijinem trgu in Prešernovih ulicah nazaj v „Narodni Dom". Mej potom so množice prepevale „Hej Slovani", „Naprej" in druge slovanske pesmi. Bil je lep večer.

Razpored za vmeščevanjsko slavnost gospoda knezoškofa Antona Bonaventure dne 22. maja 1898. — I. 21. maja zvečer po Ave Mariji bode slovesno, pol ure trajajoče zvonjenje po ljubljanskih cerkvah vernemu prebivalstvu napovedalo svečanost naslednjega dneva. II. V nedeljo 22. maja se bode zopet slovesno zvonilo od 7—7½ zjutraj po vseh cerkvah. III. Ob 9½ dopoldne se stolni kapitelj in drugi duhovniki ljubljanske škofije podajo v škofijski dvorec, da milostljivega kneza in škofa med vdeleževanjem družb in skupščin, katere dojdejo k svečanosti, spremijo v stolno cerkev. Slovesni obhod se med zvonjenjem po vsem mestu uvrsti tako-le: 1.) Marijaniški ustav. 2.) Lichtenthurnova sirotišnica. 3.) Razne družbe in skupščine. 4.) Alojzijevišče. 5.) Usmiljeni bratje. 6.) Oo. kapucini. 7.) Oo. frančiškani. 8.) Kapiteljski križ med dvema akolitoma. 9.) Duhovsko semenišče. 10.) Misijonski duhovni svetega Vincencija Pavljanskega. 11.) Oo. jezuviti. 12.) Duhovni pomočniki z dežele in iz mest. 13.) Župniki z dežele in iz mest. 14.) Dekani z dežele in duhovni svetovalci. 15.) Profesorji bogoslovja in konzistorijalni svetovalci. 16.) Častni kanoniki. 17.) Kolegijatni kapitelj Novomeški. 18.) Stolni kapitelj. 19.) Milostljivi gospod knez in škof. 20.) Duhovna dostojanstva in mašniki iz druzih škofij. IV. Pri vstopu v stolno cerkev prečast. gospod stolni prošt milostnemu knezoškofu poda kropilo in ga incenzira, potem zapoje „Te Deum laudamus", dalje se poda obhod najprvo k altarju presv. R. Telesa in po dovršenem počeščenju pred veliki altar. V. Ko stolni pevci odpojejo „Te Deum", prečast. gosp. stolni prošt na episteljski strani velikega altarja odpoje za sprejemanje novega škofa določene molitve. VI. Milostni gospod knez in škof se poda potem na škofov sedež in konzistorijalni kancelar bere cesarsko volitveno pismo c. in kr. apostoljskega Veličanstva in pa apostoljska pisma sv. Očeta papeža, ki so pisana do knezo-škofa, stolnega kapiteljna, duhovstva in vérnikov škofije. VII. Nasleduje spoštljivi pozdrav novega visokočast. knezo-škofa v kratkem latinskem nagovoru po prečast. gospodu stolnem proštu in na to knezoškofov odgovor. VIII. Milostni gospod knez in škof nadalje prejema poklon (homagium) od pričujočih dijecezanskih duhovnov, in sicer najprvo od stolnih kanonikov in potem od druzih po njih častnih stopinjah. IX. Stolni pevci pojó predglasje (antifono) v čast sv. Nikolaja, podá se Njegova Milost pred véliki altar ter odpoje molitev cerkvenega patrona in potem podeli slovesni pontifikalni blagoslov. X. Milostni knez in škof se zopet vrne na škofov sedež ter se napravi za véliko sv. mašo, katero bode Njegova Milost med asistencijo stolnega kapiteljna daroval z vso slovesnostjo. XI. Ob koncu vélike sv. maše bode knez in škof podelil papežev blagoslov, s katerim je sklenjen popolni odpustek. XII. Poslednjič milostni gospod knez in škof odloži cerkvena oblačila in vsa duhovščina ga spremi v škofijski dvorec.

Došli gostje. Včeraj so došli iz Sarajeva v Ljubljano na slavnost škofovske intronizacije gg.: vrhbosanski kanonik Štefan Hadrović, frančiškan o. Ignacij Strukić, urednik „Franjevačkega Glasnika", Tomo Igrc, nadškofovski tajnik, Ant. Persić, Ivan Raguz in Peter Raguz. Trije civilisti, meščani sarajevski, so v narodni noši s fesi na glavah. Včeraj dopoludne so si gostje ogledali muzej in z Gradu lepo ljubljansko okolico.

„Deutsche Stimmen" prinašajo vest, da je ljubljanski državni pravdnik vložil priziv in ničnostno pritožbo zoper razsodbo v demonstracijski pravdi.

Slovensko planinsko društvo ima dne 24. maja t. l. izreden občni zbor. Na dnevnem redu je: Nagovor načelnika, volitev enega odbornika in raznoterosti. Vrši se v spodnji kavarni „Narodnega doma"; začetek ob 8. uri zvečer.

Španjski admiral Cervera je srečno prišel z brodovjem na Kubo in bode ukrenil potrebne naredbe za brambo obrežja. Španjci so tega jako veseli.

Pruski princ Henrik biva te dni v Pekingu kot gost kitajskega cesarja.

Razne stvari.

Sestanek slovenskih časnikarjev v Pragi v dneh od 18. do 22. junija bode jako lep in važen v mnogih ozirih. Pred vsem treba, da se slovanski časnikarji spoznajo in domenijo o medsebojni podpori. Na tem shodu se bode obnovila jedinost Slovanstva in napravil se bode načrt skupni organizaciji. Istodobno bodo češki arhitekti in inžinirji napravili v Pragi razstavo, slavnostno se bode praznovala Palackijeva stoletnica in razun tega bodo narodne svečanosti v češkem muzeju, na Sofijinem otoku in v narodnem gledališču na čast gostom. Vsi došli časnikarji bodo gostje mesta Prage.

Jubilejno leto. Letošnje leto 1898. je jubilejno leto. V tem letu slavimo namreč 700letni spomin kronanja Přemysla II. za dednega kralja češkega, 550letni spomin ustanovitve praške univerze, 100letni spomin rojstva Palackega, 70letni spomin rojstva Leva Nikolajeviča Tolstega, 50letnico presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I., 50letni spomin leta 1848. in 50letnico, kar je odpravljena tlaka.

Ruski konzulati na Češkem. Ker je ustanovila nemška vlada v Pragi svoj konzulat, nasvetuje olomuška „Slavia" Rusiji prav nujno, naj ustanovi tudi ona v Pragi generalni konzulat, v Plznu vicekonzulat, v Olomucu, Brnu in Opavi pa konzulate. — Zakaj tudi ne v Ljubljani, Mariboru, Celovcu in v Gorici? Tako bi res prirožljalo tudi v naše kraje nekaj tistih zlovestnih „rollende Rubel", ki tako strašno plašijo Nemce in Lahe — Slovani jih pa še poznamo ne.

Spomenik kralju Sobijeskemu, ki bo na konju v narodni noši, odkrijejo v septembru v Lvovu. Bronasti spomenik se izdeluje v dunajski livnici; modeloval ga je Tedaj Barondz iz Lvova.

Nemške knjižnice za ljudstvo hočejo osnovati na Poznanjskem, in sicer od „Društva za pospeševanje Nemštva" in z vladino pripomočjo. V tem vidijo najvspešnejši pripomoček „proti proteči velikopoljski propagandi" in ž njo združeno „obrambo nemštva", kakor nazivljejo prisilno germanizacijo. Poljaki so v teh knjižnicah izpoznali uže popreje važen pripomoček za vzdržanje narodne zavesti in so l. 1880. osnovali v Poznanju poljsko knjižnično društvo za poljske dežele, ki je do danes uže izdalo 192.000 mark. Seveda to ne ugaja Prusakom in zato hočejo uničiti društvo s tem, da je dolže razširjanja veleizdajskih knjig. Pri vladajočih razmerah je prav lahko možno, da proderejo s takimi nesramnimi sredstvi.

Tehnična razstava bo letos v Pragi od 15. junija do 15. okt. Iz njenega programa navedemo le: zgodovinski oddelek stavbarstva in inžinerstva, ki naj retrospektivno pokaže razvitek tehnike izza prošlih časov. Pojasnila o izložbi se dobe v Pragi, Husova ul. 20.

Ljubljanske demonstracije pred sodiščem.

Velike demonstracije, katere so se dogodile dne 20. februvarja v ljubljanski „Zvezdi", obravnavale so se štiri dni pred tukajšnjim sodiščem t. j. 13., 14., 15. in 16. t. m. Razprava je vzbujala občno pozornost ter je avditorij bil vedno napolnjen z občinstvom. Na žurnalistiški klopi sedeli so mnogobrojni zastopniki slovenskega in nemškega časništva. Sodnemu dvoru je predsedoval dež. sodišča svetnik Martinak, votantje pa so bili dež. sodišča svetnika Vencajz in Wagner ter pristav dr. Poček. Zapisnikar dr. M. Hribar. Javnega tožnika je zastopal drž. pravdnik Jož. Pajk. Zagovorniki so sedeli v dolgi vrsti na obeh straneh predsedstva. Zagovarjali so požrtvovalno in brezplačno gg.: dr. Krisper, dr. Papež, notar Plantan, dr. Pirc, dr. Šušteršič, dr. Tavčar, dr. Tekavčič.

Na obtožni klopi je bilo 18 Slovencev, in sicer: 1.) Ivan Štefe, 23 let star, samski upravnik časopisa „Slovenski List" v Ljubljani; 2.) Ivan Miklavc, 47 let star, samski trgovski potovalec v Ljubljani; 3. Jernej Žargi, 45 let star, oženjen delavec v Ljubljani; 4.) Anton Kosec, 40 let star, oženjen čevljar v Ljubljani; 5. Alojzij Lukner, 35 let star, oženjen mizar v Ljubljani; 6. Karol Klander, recte Semen, 25 let samski jurist in c. in kr. kadet častniški na-

mestnik nadomestne rezerve iz Št. Jakoba pri Savi; 7. Anton Lavrič, 28 let star, samski jurist iz Hudega Vrha: 8. Anton Bončar, 20 let star, samski jurist v Ljubljani; 9. Ivan Modic, 24 let star, samski jurist in c. in kr. častnik v rezervi iz Bresta; 10. Janez Jerina, vulgo Škubic, 37 let star, oženjen posestnik v Ljubljani; 11. Ivan Inocente, 19 let star, samski slikar v Ljubljani; 12. Janez Erbežnik, 22 let star, samski pekovski pomočnik v Ljubljani; 13. Jakob Ardigal, 30 let star, delavec v Ljubljani; 14. Dragotin Cankar, 19 let star, samski šestošolec v Ljubljani; 15. Miha Mittermayer, 34 let star, oženjen delavec v tabačni tovarni v Ljubljani; 16. Ivan Jerič, 29 let star, samski delavec v Ljubljani; 17. Fran Milavc, 22 let star, samski mehanik v Ljubljani, in 18. Ignacij Mavc, 14 let star, samski krojaški vajenec v Vižmarjih.

Državno pravdništvo jih je dolžilo prirejenja nevarnih demonstracij in javnega nasilja, deloma raznih konfliktov s policijo. Obtožbo smo že pred tedni dali natisniti. Pri njenem prečitanju se je občno pomilovala grozna slovenščina državnega pravdnika.

Prvi se je zaslišal Ivan Štefè, katerega obtožba dolži, da je demonstracije vredil, vodil, sploh da je „oče demonstracij ali Rädelsführer“ ter da je ljudi hujskal in branil policistom opravljati službo.

Obtoženec Ivan Štefe pravi: Jaz vender ne morem biti vodja demonstracij, ker jaz sam nisem tak veljak, da bi mogel zbirati na tisoče ljudij. Take demonstracije nastajajo v Ljubljani same, če je ljudstvo razburjeno; zadostuje, da se kaka govorica raznese. Tu se je pa res govorica raznesla, da pridejo ta dan nemški burši. Množica je le demonstrirala, da je Ljubljana slovenska in ne nemška, kakor burši mislijo. Kazine ni hotel nihče naskočiti, tudi ne buršev. Ako bi se bilo to hotelo, bi se bila demonstracija vršila po noči, ne pa pri belem dnevu. Tudi sicer — trdi Štefe — nisem nič napačnega storil, ker to ni greh, če nosi kdo v Ljubljani deželni trobojni trak. Glede aretovanja Ardigala omenja Štefè, da je župan ukazal na njegovo prošnjo izpustiti aretovanca in da je on samo to povedal policistom. Redarja Herzoga je, ko ga ni pustil v „Zvezdo“, radi tega vprašal, kdo je vhod prepovedal, ker je hotel kot poročevalec za vstop prositi pri komisarju Podgoršeku ali pa pri županu. Res je dejal nekomu, katerega so aretirali: „Pridite jutri k meni, saj poznate Štefeta“, to pa le vsled tega, ker bi kot dopisnik raznim listom rad poizvedel vse podrobnosti. On ni storil prvi vsklika: „Pojdite skozi Šelenburgove ulice“, ampak je ta klic le ponavljal, ko so ga že drugi prej izustili. Hotel je, da bi se ljudstvo po tej ulici odstranilo. On ljudstva ni hujskal, hodil je mirno po „Zvezdi“ in ljudi miril. Na vprašanja zagovornikov, ali je s katerim obtoženih dijakov pred demonstracijo ali na dan demonstracije občeval, odgovori Štefe: „Ne“.

Obtoženi potovalec Miklavc se zagovarja, da je hotel le iti v kazinsko spodnjo gostilno, ki je vsakemu odprta, tam ga je pa neki nemški gospod tako surovo sunil, da je padel in bil ranjen.

Obtoženi delavec Žargi pripoveduje, da je po naključbi prišel v „Zvezdo“, buršev še prej poznal ni, on da ni ničesar storil, da so pa Nemci s čepicami res pri kazinskih oknih ljudstvu osle kazali in da je potem ljudstvo še huje zakričalo „živio!“

Obtoženi čevljar Kosec taji vsako krivdo. Večer poprej se je razgovarjal o tem, da pridejo Nemci, na to je rekel, da naj tudi Slovenci iz Štefanske Vasi pridejo. On je čevljar, in čevljarji navadno niso hudobni.

Obtoženi delavec Luknar se izreče nekrivim, njemu je le nekdo listke dal; v „Zvezdi“ še bil ni, ker je bil na delu.

Obtoženi dijak Klander pravi, da je listke „Zavedni Slovenci“ le našel in zopet proč vrgel, on še vedel ni, kaka bo demonstracija, in še tisti dan v Ljubljani bil ni.

Obtoženi dijak Lavrič zanika, da bi vedel kake bodejo demonstracije. On je le večer poprej videl na tleh pri Florijanski cesti raztresene listke in je na hišah videl prilepljene listke, sem ter tja je na te listke z roko kazal tovarišem.

Obtoženca dijaka Bončar in Modic govorila sta v istem smislu.

Obtoženi delavec Mittermayer pravi, da je slučajno prišel v „Zvezdo“, da je tam slišal slovenske pesmi peti in „Živio“ klice in iz radovednosti šel tja. Ni res, da je on za aretovancem letal, ker tudi aretovanec ni letel, temveč počasi in nerad je šel, on da ni ničesar zakrivil.

Obtoženi hlapec Ardigal pravi, da se je policiji umikal, ko ga je pa ta rinila v „celi“ sneg, ni hotel, in potem so ga aretirali, prej da je pil pri „sekserju“ in še le, ko je slišal v „Zvezdi“ vpitje, šel je iz radovednosti tja.

Obtoženi dijak Cankar pravi, da je neki redar nad njegovo glavo zamahnil z golo sabljo. Prestrašen je potem druzega redarja vprašal: „Ali ima policaj pravico nedolžnega s sabljo udariti?“ Drugega ni storil.

Obtoženi delavec Jerič se zagovarja, da se je pred redarjema držal ograje v „Zvezdi“, ker je tam čakal prijatelja in toraj ni hotel iti proč.

Obtoženi hišni posestnik Jerina trdi, da se s palico ni ustavljal redarju, ker še palice imel ni.

Predsednik prečita lokalni ogled o kazinskem poslopju in razbitih šipah. (Preiskovalni sodnik ga je spisal za same slovenske obtožence — nemški!)

Obtoženi slikar Innocente se čuti popolnoma nedolžnega in ponudi dokaze, da on ni pobil nobenega okna pri kazini.

Obtoženi pek Erbežnik trdi, da je v Hilšerjevih ulical hotel vrata pri Zupanovi prodajalnici, kamor je bil nemški dijak Stöklinger zbežal, odpreti, ker je hotel tega dijaka videti, če ni on tisti, ki ga je pri kazini vrgel.

Obtoženi krojaški vajenec Mavc prizna, da je Stöklingerjev klobuk odnesel, sicer bi ga bili drugi razrezali; za se ga ni hotel obdržati, ker mu je prevelik.

Obtoženi mehanik Milavec zanika vsako krivdo.

Na to se dvigne drž. pravdnik Pajk in pravi, da bode tudi dijakom dokazal, da so vdeleženi, ker je neki dijak šel naročit v Hribarjevo tiskarno v Celje listke „Zavedni Slovenci“ in zahteva, da se povabita dva tiskarja iz Celja.

Zagovorniki: dr. Šusteršič, dr. Krisper in dr Pirc protestujejo proti temu predlogu. Le dr. Tavčar podpira predlog drž. pravdnika!

Predsednik razglasi, da se ti priči povabita brzojavno.

Razprava se prekine ob 12. uri.

Popoldne ob 4. uri prične se zaslišanje prič.

Prvi je zaslišan vladni policijski komisar Vračko.

Na vprašanje predsednikovo, bi li priča z ozirom na to, da nekakeri obtoženci ne znajo nemški, zamogel izpovedati slovenski. Priča to odkloni, češ da bode govoril nemški!

Priča pravi, da so slovenski dijaki bili jezni na nemške „Karnijolce.“ Potem pravi, da so demonstranti dne 20. marca imeli očividno le namen, demonstrirati za slovenski značaj Ljubljane, še le potem in pozneje slišali so se tudi klici „pereat Germania“ in jednaki. On je rekviriral žandarmerijo, kateri se je občinstvo izkazalo poslušno. Pri odhodu skozi Šelenburgove ulice se je pa zopet demonstrovalo.

Državni pravdnik Pajk: „Ali niso imele demonstracije drugega namena, kakor demonstrirati za slovenski značaj Ljubljane, ker to se ne more imenovati nevarno?“ Priča odgovarja nejasno.

Zagovornik dr. Šusteršič: „Ali ni bila demonstracija začetkom nenevarna in le za slovenski značaj Ljubljane in ali ni postala še le potem nevarna, ko je množica se zopet vrnila v drugič v „Zvezdo“, morebiti razburjena po policiji in ker so se Karnijolci baje pri kazinskih oknih nespodobno vedli.“

Priča: „To se meni zdi, demonstracija začetkoma ni bila nevarna, še le pozneje je to postalo, zakaj, ne vem, Karnijolcev nisem videl osle kazati.“

Predsednik vpraša obtožence: če so vsi razumeli nemški; nekateri pravijo: ne!

Na to se jim raztolmači pričevanje vladnega komisarja slovenski.

Dr. Tavčar vpraša pričo še: Ali ste videli med demonstranti kakega dijaka?

Priča: Jaz nisem nobenega opazil.

Priča mestni policijski komisar Podgoršek pripoveduje, kako se je ljudstvo nabiralo vsled raztrosenja povabilnih listkov v „Zvezdi“ in tam za slovenski značaj Ljubljane demonstriralo. Pozneje je odhajalo skozi Šelenburgove ulice na povelje Štefeta. Nanj je to napravilo vtis, da so hoteli odhajati. Demonstracija je bila, kakor se je že prej slišalo, naperjena na to, da se poje „Hej Slovani“ in „Naprej“, da se toraj demonstrira za slovenski značaj Ljubljane. Še le pozneje, ko je ljudstvo se vrnilo in je nemška gospoda kazinska ustavljala se v gručah pred kazino, je postalo ljudstvo razburjeno. Da bi se nameravalo kazino naskočiti, nikakor ni misliti. Priča se spomni, da visokošolca ni videl med demonstranti.

Zagovornik Plantan vpraša, kako se je obnašalo nemško občinstvo?

Priča Podgoršek: policija mu je ukazala, naj se umakne, toda Nemci niso hoteli ubogati.

Zagovornik dr. Šušteršič: Ali ni kazinska gospoda surovo napadla obtoženca Miklavca?

Priča Podgoršek: Videl sem, da so ga na tla zagnali.

Priča vladni komisar Schwaiger se brani slovenski pričati, akoravno baje zna slovenski. Potem pripoveduje, kako so prišli demonstranti v „Zvezdo“, da si je župan trudil pomiriti ljudi, da je potem župan govoril s Štefetom in je ta namignil ljudstvu, ki je začelo odhajati skozi Šelenburgove ulice. Ljudstvo je potem šlo čez glavni trg in tam prepevalo slovenske pesmi, potem se je vrnilo v „Zvezdo“ in hujše demonstriralo. Ljudstvo je začelo še prej odhajati, ko je prišla žandarmerija. Priča pravi, da je imel vtis, da hoče ljudstvo „šturmati kazino“ (ob mizah zagovornikov se vidijo izrazi velikega začudenja).

Priča Razberger pravi, da je videl Štefeta povsodi, vender je Štefe ljudstvo miril, rekel je tudi: „prosim gospoda, mir!“ Ljudje pa niso ubogali.

Za tem se zasliši cela vrsta ljubljanskih redarjev (bilo jih je 10), ki pripovedujejo, v koliko se je Štefe vtikal pri aretiranju. Pričevanje redarjev je napravilo najslabejši utis, ker se možje dostikrat niso strinjali s svojimi izjavami v preiskavi. Nekateri odgovori so bili uprav konfuzni.

Dognalo se je, da se je Štefe deloma res vtikal, da pa je župan v istini ukazal aretovanca Ardigala, za katerega se je Štefe najbolj zanimal, oprostiti.

Priča kavarnar Lekan dolži obtoženca Miklavca, da je večer pred demonstracijo v njegovo kavarno prišel, tam listke razdelil in rekel: „Jutri gremo v „Zvezdo“, ter hujskal občinstvo.

Priča Razberger pravi, da je Miklavec dne 20. marca v kazinski veži vpil: „Kapce doli!“

Miklavc pojasni ta dogodek, da ni on hotel sam čepic potrgati, temveč hotel, da burši sami čepice snamejo, če so pametni.

To potrdijo nekateri redarji kot priče.

Miklavc dostavi, da je hotel v kazinsko restavracijo na pivo.

Priča redar Herzog pravi, da je Miklavc res rekel, vstopivši v kazino, „Pojdimo na pivo, restavracija je vsakemu odprta!“ da pa je branil vstop ljudem, češ, naj bodo pametni.

Dr. Šusteršič vpraša redarja Herzoga, ali je smatral to kot neumno, če gre kdo v kazino pivo pit.

Na to se dvigne nepričakovano dr. Tavčar in poduči policista, kako naj odgovori, in da on, dr. Tavčar — dru. Šusteršiču ne dovoli redarja tako vprašati, da ne bode smeha.

Občinstvo se je očividno čudilo temu postopanju dr. Tavčarja.

(Predsednik potem zaključi razpravo in jo odgodi na drugi dan.)

Drugi dan, v soboto 14. maja, se je nadaljevalo zaslišavanje prič. Zanimiva je bila izjava priče Bürgerja. Povedal je, da se je naenkrat znašlo nekaj demonstrantov tudi v kazinski veži, kjer je prost prehod. Miklavc se je mirno in dostojno obnašal. Miklavca so kljub temu vrgli iz kazine, da se pa on, Bürger, ni vdeležil tega napada.

Priča Hiršman pove, da je Miklavc, ko je prišel v kavarno Lekan, zavpil samo „Heil“ in da ni tako hujskal, kot trdi pod prisego kavarnar Lekan. (O Lekanu se trdi, da je socijalni demokrat. Njegovo kavarno zapuščajo zavedni Slovenci. Opomba uredništva.) Tudi priča Pirkovič popolnoma izpodbije izpovedbe kavarnarja Lekana.

V zadevi obtoženca Žargija se zasliši najprej priča redar Breznik. On pove, da pozna Žargija, ki je bil večkrat opominjan, da naj miruje in se odstrani. Ker le še ni miroval, ga je kancelist Schwaiger dal aretovati, čemur se ni nič ustavljal. Videl sem pa, da je bil vinjen.

Priča redar Slanovec vé, da je videl ono nedeljo stati v „Zvezdi“ Žargija, ki je bil pa nekoliko vinjen. Bil je večkrat opominjan, da se odstrani, na kar je bil aretovan.

Istotako potrdi priča redar Jerin.

Dalje izpove glede obtoženca Kosca priča redar Kržan, da mu je le ta res rekel dan poprej, da bode drugi dan šel v Zvezdo in da bodo redarji „befel“ dobili.

Priča Kos izjavlja jako konfuzno, na kar ga obtoženčev zagovornik notar Plantan vpraša, če ni bil tisti večer vinjen, kar priča zanika, in če ni gostilničarju Šarcu noža vkradel in bil za to klofutan. Ker predsednik protestuje proti takim vprašanjem, predlaga notar Plantan, da se zaslišita dve novi priči: Ana Rastohar in Lorenc Šarc. Sprejeto.

Priča Razberger pravi, da mu je v soboto 19. februvarja Luknar, prišedši in Špitalskih ulic, dal listek z besedami: „Tu imate en listek za jutri“.

Obtoženec te besede prizna.

Priča redar Kržan pove, da je zapazil gg. dijake tisti večer ob $^1/_2$12. uri, da so udarjali po zidu in prodajalnicah ter delali iz nekih listkov — kakor so govorili — „cigarete“. Tudi je opazil listke, ki so po tleh leteli. Opomni pa, da je preje šel trikrat čez trg, listke opazil in pobral, a jih vselej zopet dobil. Pravi tudi, da ne more vedeti, če so listki že morebiti preje

tam bili. Le pri Ničmanu vé, da je bil listek še-le potem nalepljen. Kdo izmed gospodov ga je prilepil, ne vé. Obtoženec iur. Bončar konstatuje, da je bil policist 15 korakov zadaj in da je vender videl (!) tako majhen listek v temi! Kržan dalje pove, da so gg. šli mirno ž njim na magistrat. Pri preiskavi se pri njih ni nič našlo.

Priča redar Korenjak je zaslišal dijake pri črevljarskem mostu, koje je spremljal Keržan in se mu pridružil. Pri Trnkozy-jevi lekarni pa je zapazil frčati listke. Da bi kdo roke gibal, ni opazil.

Priča redar Kurent je šel po dognanem aretovanju po mestnem trgu nazaj ter res našel pred lekarno kakih 30 listkov, in sicer na 15 korakov raztresenih.

Votant dr. Poček konstatira, da so bili raztreseni na 15 korakov.

Na to se zasliši preje predlagana priča Ana Rastohar, ki pa ne izjavi nič stvarnega.

Na vrsto pride obtoženec Mittermayer.

Priča redar Breznik izjavi, da obdolženec ni mogel leteti vsled prevelike gnječe.

Priča redar Slanovec ni mogel povedati nič natančnega. Vender pa potrdi, da je šel Mittermayer mirno.

Priča redar Kerin se spomni, da je, ko je aretovanca Žargija peljal na magistrat, zagledal v „Zvezdi“ Mittermayerja, v Wolfovih ulicah pa ga ni videl. Pozneje pa ga je videl mirno slediti. Ko se mu pa predstavi Mittermayer in se ga vpraša, če je pravi, odgovori: Mislim, da.

Dr. Šusteršič: Prosim, da se konštatira, da redar le misli.

Priča Cvetrečnik ve, da je bil redar preveč oddaljen, da bi bil slišal besede: „Sramota in škandal, da se delavec aretuje!“ ki so bile izgovorjene splošno in z mirnim glasom.

Dr. Poček: Včasih kdo sam sebi kaj reče in s tem čut, ki ga navdaja, nehote izrazi. Jeli napravil tudi Mittermayer na Vas vtis, kakor bi tudi pri njem tako bilo?

Priča: Tako, prav tako je bilo!

Glede obtoženca Ardigala se zasliši na to priča redar Šmalc, ki pravi, da je stal obtoženec kakih 25 korakov nižje od pavilijona, bil večkrat opozorjen in potem aretovan. Tudi je bil nekoliko vinjen. —

O obtožencu dijaku Cankarju pravi priča redar Slanovec, da ga je slišal inkrimovane besede izreči. — Potem pa se je izkazalo, da Cankarja niti ne pozna.

Priči redarja Plevnik in Goričan izjavita drugače, kot pri prvem zaslišanju, radi obtoženca Jerine. Redarji trdijo, da je palico dvignil, vse druge priče pa vedo, da palice sploh ni imel.

Priče redarji Plevnik, Vrečar in Kerin so glede obtoženca Jerića različnih mislij.

Ostale priče pa potrdijo isto.

Ob ½ 1 zaključi predsednik obravnavo, ter jo naznani na ½ 4. uro popoldne.

Popoldne se nadaljuje zaslišanje prič.

Priča krčmar Šarc ne ve, da bi bila obtoženca Kosec in Kos kaj tacega, kot se v obtožnici trdi, govorila, če tudi je bil ves čas zraven. Bil je Kos takrat precej pijan.

Notar Plantan: Naj se to konstatira!

Priča Baraga potrdi odločno, da Jerina takrat nobene palice ni imel.

V zadevi Ardigala priča Klančičar ne ve danes nič pravega povedati, ko pa se mu prebere prvotni zapisnik, pravi, strinja da se s svojimi takratnimi podatki.

Ko se mu pokaže dijaka Cankarja, ga tudi on ni spoznal. —

Priča redar Ažman: pravi, da pozna Jerino, ga je videl stati pod balkonom, da ga je redar Golob odstranil iz kazinskega poslopja. Redar Golob, da ga je prijel za roko, in ker se je branil, je sabljo potegnil. Bil je pa precej vinjen.

Dr. Papež: Torej ste videli, da Jerina njega ni prijel, ampak narobe: redar njega.

Priča: Videl sem, da sta se nekoliko časa sukala.

Zagovornik dr. Krisper predlaga na to v interesu svojega klijenta Štefeta še štiri priče, detektiva Ljubiča, policijskega komisarja Robido, trgovskega pomočnika Dacarja in tiskarja Moharja, ki so vsi verodostojni in bodo govorili v njegovo razbremenitev.

Državni pravdnik Pajk se sicer strne z dr. Krisperjevim predlogom, vender pa hoče, da se zasliši tem pričam nasproti še baron Rechbach. Oboje se sprejme in priče se takoj povabijo.

Priča detektiv Ljubič je potrdil, da je Štefe mirno prišel k redarjem, ko so nekoga aretirali. Vedel se je dostojno. Hujskal ni, sicer bi ga bil priča sama aretoval.

Priča policijski komisar Robida pravi, če bi bili demonstrantje kaj hudega nameravali, bili bi lahko takoj porazili vso policijo. Štefe se je vedel mirno in dostojno, in ga redar Herzog neopravičeno ni v „Zvezdo“ pustil, ker je imel ukaz posameznike spuščati v „Zvezdo“, Štefe je pa sam prišel.

Priča Mohar izpove v istem smislu, pravi, da je Štefe ljudi miril ter zabranjeval pobijanje šip. Na čelu ni bil, ampak v sredini množice.

Priča vladni tajnik baron Rechbach pravi, da je bilo gibanje sprva naperjeno proti burševskemu društvu „Karniolia“ ter da se je demonstrovalo le s klici in pevanjem. Nekaj ljudstva je odšlo skozi Šelenburgove ulice, ostali drugi pa so še ostali v „Zvezdi“. Pozneje je stvar zavzela nevarnejše lice, in se je naperilo vse proti nemškemu, pred kazino stoječemu občinstvu. — Če se je hotelo silo rabiti, on ne ve. Nemško občinstvo pa je bilo v občutnem strahu.

Zagovornik dr. Krisper: Zakaj je dobila stvar pozneje drug, ofensivnejši značaj? — In zakaj se ni občinstvo pred kazino, če je bilo v strahu, umaknilo, ampak se je nasprotno prav demonstrativno zunaj na cesti postavilo?

Priča: Morebiti iz zavesti, da se morajo postavno itak ščititi od javnih varstvenih organov.

Priča Pavšek je sicer videl Štefeta takrat v Zvezdi, da pa je ves čas pomirljivo vplival na ljudstvo.

Priča stotnik Reindl popiše ves dogodek kakor pri prvotnem zaslišanju.

Priča Stöcklinger izjavi kot preje samo proti koncu se mu je zapletalo in je bila njegova izpovedba precej drugačna, kakor prvotna.

Na to se zasliši kot priča župan g. Ivan Hribar.

Župan Hribar izjavlja, da je nanj demonstracija napravila vtis, da se hoče demonstrovati samo za slovenski značaj Ljubljane. Če bi ljudstvo hotelo vporabiti silo, bi policija ne zadoščala. Pač pa je občinstvo zahtevalo, naj burši izza kazinskih oken ne brijejo norcev. Šel je v kazino in prosil burše, naj se umaknejo. Toda povedali so mu, da jim nima pravice zapovedovati. Zunaj pod balkonom se je med tem časom zbralo mnogo drugega nemškega občinstva. Ko so stražniki pomirjevali ljudi, zahtevalo je občinstvo, naj se umakne tudi nemška gospoda, ki se pa na njegovo prošnjo ni hotela umakniti, češ, da je prostor pod balkonom kazinska last. Umakniti se pozneje niso hoteli niti s ceste ter so se tam napram slovenskemu občinstvu kaj oholo vedli Štefeta pozna od zadnje državnozborske volitve. Zanimal se je zanj, ker je čul, da je najstrastnejši agitator proti kandidatu narodne stranke. V „Zvezdi“ ga je videl župan trikrat, ne ve se pa spominjati, kolikokrat je ž njim govoril. Dijakov ni videl v „Zvezdi“ in so mu tudi obljubili, da se demonstracije ne udeleže. Nadalje izpove župan, da je dal res dovoljenje izpustiti Ardigala, to pa zato, ker na magistratu ni bilo zadostno redarjev in bi se lahko kaj zgodilo radi vseobčne razburjenosti. Če je dal dovoljenje ravno Štefetu, se ne spomni. Na vprašanje glede priče Razberger pove župan, da je bil Razberger doslej že 28krat zaprt, dasi je še le 22 let star. Razbergerjev oče je že večkrat prosil na magistratu, naj mu zapro sina.

Na vrsto pride priča čevljar Zupan. Pove, da je pridrl takrat v sobo mlad človek, ki pa je znal prav dobro slovenski, in on se je čudil zakaj je preganjan. On da je slišal inkriminovane besede vse ljudi vpiti.

Priča Miklavc potrdi, da je Milavc zamahnil po Stöcklingerju. Če ga je zadel, ne ve povedati. Erbežnik pa je tolkel po vratih in rekel, da bo sicer „šipe“ pobil.

Milavc prizna, da je samo zamahnil.

Erbežnik pa dejanje taji.

Priča Dacar je videl gospode pri kazini stati v gručah. Nemški visokošolci so imeli čepice na glavah, se porogljivo vedli in nanj je to napravilo vtis provokacije. Kep ni videl. Priča je videl, da so se burši tako dobro imeli za kazinskimi okni, da so si napivali in trkali z vrčki.

Notar Plantan predlaga še pričo Korenjaka, ki je videl gospodiče iz kazine občinstvu osle kazati. Priča to potrdi.

Dr. Šusteršič: Kako se je obnašalo nemško občinstvo?

Priča ve le toliko, da se nikakor ni hotelo umakniti.

Priča Razberger potrdi, da je videl Inocenteja levo roko dvigniti proti klobuku in v istem času je priletel kamen v šipo. Zdelo se mu je, da ne more biti drugi, zato je ravno njega pokazal redarjem. Kamna pa ni videl. Ker je v preiskavi drugače izpovedal, se mu prebere prvotni zapisnik, na kar on izjavi, da ni imel prepričanja, da je okno ravno Inocente ubil, pač pa ga je sumil.

Drž. pravdnik vpraša obtoženca, kdaj je roko dvignil.

Obtoženec: Ko se mi je zabliskal kamen.

Drž. pravdnik (smejaje se): Torej še le, ko ste videli kamen!

Redarja potrdita, da sta le čula zapeti šipo, da pa sta se lotila Inocenteja še-le na poziv Razbergarja.

Dr. Krisper: Ste levičar, ali desničar?

Inocente: Desničar.

Dr. Krisper: No, torej!

Nato se zaslišijo po vrsti priče Zaletel, Tišlar in Weidenfelder, ki vse izjavijo, da Inocente dejanja ni storil, ampak so na lastne oči videli dvigniti in vreči kamen proti kazini majhnega, neznanega jim dečka. Nato izjavi državni pravdnik, da odstopi od obtožbe proti Inocenteju, ki je tudi takoj zapustil obtožno klop, ko se mu je prebrala oprostilna razsodba.

Zaslišane so bile še priče:

Žebre, ki je potrdil, da so iz kazine jezike kazali;

redarja Šmalc in Herzog, kateri slednji potrdi, da mu je obtoženi Milavc številko pogledal, kar obtoženec tudi sam prizna.

S tem je bilo končano zaslišanje vseh, k stvari sami spadajočih prič. Pozoveta se le še glede od drž. pravdništva navedenega fakta Logar brzojavno pozvani priči Spindler in Sachs.

Preden se pa zaprisežeta, poseže vmes zagovornik dr. Krisper ter zahteva, da se smatrata oba Celjana sovdeleženca in kot taka naj ne izpovesta.

Državni pravdnik protestuje, na kar se vname med zagovornikom dr. Krisperjem in zastopnikom drž. pravde prepir in še-le po daljših pojasnilih se drž. pravdnik uda, na kar senat razglasi svoj sklep, da se priči ne zaprisežeta in k izpovedbam sploh ne silita.

Priči se pa vender ne branita izpovedati ter pojasnita potem to zadevo, kakeršna pa ni taka, kakor si jo je želel držl pravdnik.

Zaslišanje prič je končano.

Prebero se pravdni spisi: ovadba deželnega predsedstva, v kateri se neopravičeno obdolžuje g. dr. Kušar; razni, demonstracij se tikajoči članki v „Slov. Listu“, „Slov. Narodu“ itd. in iz „Slovenca“ resolucija, sklenjena od kršč. soc. delavstva na Viškem shodu, in še več drugih spisov.

Nato predsednik naznani sejo za ponedeljek, s čimur pa večina zagovornikov ni bila zadovoljna, kakor tudi ne, da naj se seja vkljub pozni večerni uri koj nadaljuje. Na to se obravnava odgodi na nedeljo 15. maja ob 9. uri dopoludne.

V nedeljo se je obravnava pričela ob 9. uri dopoludne. Avditorij je bil napolnjen odličnega občinstva.

Nastopi drž. pravdnik Pajk. Vsebina njegovega govora je nekako ta-le:

Demonstracije niso bile navadne, ampak prišlo bilo bi lahko do najhujšega. Kje je iskati vzroka in kak jim je bil namen, si razložimo, če se spomnimo na ne dolgo preje vršivše se nemile nastope slov. akademikov napram nemškim dijakom, katere so hoteli prisiliti, da odložé burševske znake. Ker dijaki sami niso opravili nič in jim tudi župan ni mogel pomagati, obrnili so se na adreso krščanskosocijalnega delavstva, kar dokazuje resolucija Viškega shoda. Delavstvo se jim je odzvalo, in opravičeno se lahko trdi, da se je bilo bati najhujšega, če bi policija ne bila nastopila in pozneje žandarmerija. Znake preteče nevarnosti najdemo v dogodkih pri pobitju šip in Zupanovi prodajalnici. Da pa je Štefe provzročitelj, je nedvomno. To izhaja tudi iz besed: „Zdaj smo opravili, pojdimo dalje!“ Potem pojasni nastope raznih druzih obtožencev in predlaga, da se po zakonitih določbah primerno kaznujejo.

Na to da predsednik besedo zagovorniku dr. Tavčarju, ki zastopa jurista Lavriča in mehanika Milavca. Na kako slabih nogah stoji cela obtožba, se razvidi že iz ovadbe c. kr. dež. predsedstva, v kateri se na tako neutemeljen in neopravičen način obtolcuje g. dr. Kušar. Govornik v imenu dr. Kušarja protestuje proti temu. Državni pravdnik trdi, da je Lavrič trosil listke in ga toži po § 305. k. z. Posito, sed non concesso, da je to dokazano, § 305. kljub temu v našem slučaju ne bi imel mesta, ker mu manjka objektivne podlage, kajti tožiti se sme po tem paragrafu le, če si je bil dotičnik v svesti, da s trošenjem listkov neti ogenj za to demonstracijo. Če pa imam le listek, sam na sebi s tako nedolžno vsebino „Zavedni Slovenci v nedeljo dne 20. t. m. ob 11. uri v Zvezdo!“, ki je kot tak postavno popolnoma dopuščen po kaz zak., se s tem še nisem nič pregrešil. Kajti tako daleč menda danes še nismo prišli v beli Ljubljani, da bi slovensko občinstvo ne smelo v „Zvezdo“. In tudi, če vzamemo, da je kdo s tem občinstvo hotel pozivati k demonstracijam, ni storil nič nezakonitega, ker so tudi take demonstracije dovoljene. Da so bile demonstracije začetkom dopustne, potrdile so nam popolnoma verodostojne priče kakor župan Hribar in c. kr. uradne osebe. Če so pozneje prekoračile mejo dopustnosti, so za to odgovorni oni, ki so občinstvo razburili — nemška mladina in gospoda. Našemu obtožencu pa se niti ne more dokazati, da je agitoval za dopustno demonstracijo. S tem pa je ovržena tudi objektivna podlaga obtožbi. Manjka pa obtožbi tudi vsaka subjektivna podlaga, kajti iz najverodostojnejših ust smo slišali in še celò uradno se je to konstatovalo, da

dijaki pri demonstraciji niso bili vdeleženi. Pa tudi zoper tiskovni zakon niso nič grešili, za kar govori okolnost — moj klijent je pa še pri tem popolnoma izvzet — da so listke s slino lepili. Oni sploh niso listkov razširjali, ampak so s tem, kar so dobili, le šalo uganjali. Predlagam torej, da sodišče vpričo teh drastičnih okoliščin obtoženega iur. Lavriča od obtožbe popolnoma oprosti. — Drugi obtoženec Milavc je tožen po § 314. k. z. ter se v tem pogledu njegova izpovedba z redarjevo strinja. — Trdi, da je v „Zvezdi“ z redarjem trčil skup, da je redar z njim surovo ravnal, ko je hotel v „Zvezdo“. — Redar pa ga ustavljati niti ni imel pravice, ker je bil vstop v „Zvezdo“ posameznim itak dovoljen. To ga je zjezilo in je pogledal številko redarja, ki ga je s tako nemehkimi rokavicami vsprejel. § 314. tu ni vporabljati, ker, če sam trčim z redarjem in me ta ustavi, je jasno, da imam popolno pravico, prašati ga kaj. Glede druge zadeve moram slavno sodišče opozoriti, da je zaprisežено zaslišanje priče Stöcklingerja dobilo drugo lice, kot prvotno. Sploh udarec, ki pa ni dokazan, ni imel prav nič nasledkov in bi si v nasprotnem slučaju priča gotovo dobil najmanj tri zdravnike, ki bi mu poškodbo konstatovali, na kar bi bil on moral tožiti, česar pa ni storil. V tem slučaju pa se je k večjemu žalila Stöcklingerju čast, za kar pa on tudi ni tožil. Predlagam torej, da se tudi Milavc oprosti.

Na to se oglasi zagovornik notar Plantan (Zastopa Luknarja, Kosca in Ardigala.) Dva njegova klijenta sta obtožena, da sta imela namen, napasti kazino in prisiliti burše, da odložé znake. Drž. pravdnik se pri tem sklicuje na klasično pričo Kosa, ki pa je bil takrat pijan in tako nepošten, da je oštirja okradel. Ako bi bile inkriminirane besede tudi resnične, bi tudi v tem slučaju ne zakrivil Kosec ničesar, ker priča pravi, da je rekel: Če bode kdo kaj hotel, ga bomo pa nabili. § 305. on sploh ni prestopil. Šlo se je za samo golo demonstracijo, kar so potrdile priče: župan Hribar, kom. Wračko, kom. Podgoršek i. dr. Zató pa ne morejo biti odgovorni demonstrantje, če je po krivdi druzih demonstracija zavzela pozneje nevarnejše lice. Tudi je potrdil župan, da bi bila policija čisto nezmožna, ko bi bili ljudje hoteli rabiti silo. Nasproti pa so iz kazine na zbrano občinstvo kazali osle, jezike, zvite rute, kar so tudi potrdile jako verodostojne priče. Občinstvo je bilo z vso pravico ogorčeno, da se na eni strani postopa tako ostro, na drugi strani pa se prosto giblje oholo Nemštvo in se niti za redarjev ukaz gospoda, zbrana pred kazino, ne meni. Sploh manjka za § 305. objektivne podlage. Tudi Luknar se ni zagrešil ne zoper § 305. ne zoper tiskovni zakon. On je le listke dobil s popolnoma nedolžno vsebino ter jih naprej razdal. Zoper tiskovni zakon pa tudi ne, ker so taki listki dovoljeni. Ardigal, je priprost delavec, ki ne ve o politiki ničesar in je nekoliko pijan slučajno prišel v Zvezdo in tu radovednost pasel. Slišal je vpiti „živijo“ in ker je bil dobre volje, začel je kričati tudi on, ker ni mislil, da bi bilo to prepovedano. Policiji pa se je zdel siten in za to ga je aretovala. On se ni branil in je bil koj izpuščen. Sploh pa, kje naj vzame priprost kmet toliko pameti, kolikor je ni imelo olikano kazinsko občinstvo? Predlagam, da se obtoženci oproste.

Zagovornik dr. V. Krisper (zagovarja Iv. Štefeta in Jeriča) govoril je nekako tako le: Visoki sodni dvor! Res je, da so se dne 20. februvarja dogodile v „Zvezdi“ demonstracije, toda te demonstracije v obtožnici državnega pravdnika nise dobile pravega lica. Podoba njih je zelo pristranska in cela obtožba slabo podkrepljena, in značilno je, da je moralo c. kr. državno pravdništvo koncem druge razprave s svojim odstopom od obtožbe Inocenteja kapitulirati! V svojem zagovoru se hočem ogibati politike in je ne vmešavati tako, kakor drž. pravdnik. Drž. pravdništvo trdi, da je brez dvoma Štefe bil duševni oče demonstraciji in da je zagrešil prestopek po § 305. k. z. Vzemimo tudi, da bi bilo to res — kar pa niti od daleč ni dokazano — bi Štefe ne zagrešil nič nezakonitega, ker so že moji predgovorniki povdarjali, da so take demonstracije postavne. Ako je prišlo do ekscesov, se to dogaja pri vsaki demonstraciji, ker se nikjer in nikdar ne manjka nepoklicanih elementov. Priti mora v poštev, da je več vrst ljudij bilo in da jeden ne more biti odgovoren za to, kar naredi drugi. Edini vzrok demonstracije je bila občna nezadovoljnost, ki je že dalje vladala v Ljubljani, ker se ni priznal od neke strani Ljubljani slovenski značaj. Drž. pravdnik je sam omenil, da ni to nič nevarnega, če se za to demonstrira, da ima Ljubljana slov. značaj, in v tej točki sem ž njim jednega srca in jednih misli. Če pa so se delali razni vskliki, za to ne more biti odgovoren Štefe. Demonstracije so imele dalje namen, pripraviti nemške Karnijolce, da se ne vedejo več tako izzivajoče in žaljivo, nikakor pa ne, naskočiti kazino. Mnogo o tem govoriti, bilo bi odveč, ker moji predgovorniki, posebno pa priče: župan Hribar in razun kancelista Schweigerja oba policijska komisarja, so dovolj jasno dokazali, da je demonstracija še le pozneje postala nevarna, ko se je občinstvo čutilo od kazinskih gostov izzivano. Slovensko in nemško občinstvo si je stalo nasproti. Prvo in drugo je hotelo povedati svoje mnenje. In kdo bode za branil slovenskemu prebivalstvu v beli Ljubljani, kazati slovenski značaj,? Radi tega se pač Štefeta ne more ničesar obdolževati. Sploh je med njim in demonstracijo še velik razdor. Žalibože, da priče ne morejo vselej potrditi tega, kar stoji v obtožnici, katere papir je potrpežljiv. Štefe se slika za kolovodjo zato, ker je baje nasvetoval, naj gre ljudstvo v Šelenburgove ulice, da ljudstvo zapusti „Zvezdo“, ko je moralo iti ven. Tudi je potrdila večina prič, da je Štefe le miril. Da bi bil kaznovan, ker je miril in zabranil kaj hujšega, to bi bil narobe svet. Povdarjam, kako razno mnenje vlada glede aranžiranja. Tukaj je Štefe na vrsti, vlada je sumila dr. Kušarja, potem je bil na dnevnem redu neki Finžgar — nazadnje pa je provzročil demonstracije po mnenju gotovih ljudij župan sam. — Jasno je torej, kako neosnovana mora biti cela obtožba. Toda tolažimo se, da paragrafi niso tako elastični, kakor mnenje drž. pravdništva. Kar se tiče Ardigala, za katerega se je Štefe baje najbolj zanimal, ko so ga aretovali, omenim, da se s tem še ni vtikal v redarjev posel, če mu je prinesel županovo poročilo, da naj se Ardigal izpusti. Županu pa je napravil uslugo, ker mu je pri njegovem delu pomagal. Da se je to vse zgodilo kar najmirneje in do cela dostojno, je potrdil priča detektiv Ljubič. Ostala dva redarja pa sta se pokazala nezanesljiva. Veliko vprašanje je, če je izgovoril Štefe res besede: „Takega surovega ravnanja naše ljudstvo ni navajeno“. Štefe sam jih taji. Priči pa nista zanesljivi. Če bi jih bil pa tudi izrekel, je vporabiti § 312. in ne § 314. k. z. Zadnji slučaj, na katerega se največ opira drž. pravdnik, je oni pri vstopu v „Zvezdo“. Redar Herzog trdi, da se je Štefe vtikal v njegov posel, drž. pravdnik pa pravi, da že Štefetovo vprašanje: „Kje je Hribar? bomo že ž njim govorili,“ kaže, da je hotel na policista vplivati. Jaz pa pravim, da to nič hudega ni, če se obrnem na prvo osebo. Sploh pa redar niti pravice ni imel, posameznikom zabranjevati, ampak le gruče odganjati. To so dokazale priče. Odločno pa protestujem zoper nazore drž. pravdnika, ki tako poniževalno govori o Štefetu, kot človeku, ki ne bi mogel biti v boljših odnošajih s kako višjo osebo. Štefe je na najboljšem glasu, iz poznane dobre rodbine in ga priporoča pametno dozdanje življenje. Predlagam, da ga slavno sodišče ali oprosti, če ne, pa vsaj kaznuje z majhno denarno kaznijo, ker večje ni zaslužil.

Zagovornik dr. Šusteršič: Velikanski aparat, cel arzenal, ki se je povzročil zaradi one sicer popolnoma postavne demonstracije, je napravil malenkosten efekt, ki nam ga podaja ta dolga, v dejanskih ozirih tako revna glavna razprava. Omejiti se hočem le na par besedij. Ne morem si kaj, da ne bi pri ti priliki protestoval proti takó lahkotnemu vlaganju tožb proti dobrim ljudem, kajti nobenega ne veseli tukaj za prazen nič po krivdi drugih sedeti par dnij. Ne bom raziskoval razlogov, zakaj se je vse to vprizorilo, toda čutim se poklicanega, izraziti v imenu vsega občinstva ogorčenost nad obtožbami, ki nimajo nobenega pametnega temelja. Za tožbo mogle so se dobiti edino le priče kakor Razberger, ki se med drugim posebno rad bavi z denarnimi tružicami, če tudi pod sv. razpelom, ali priča Kos, ki se v gostilni včasih zmoti tako, da vtakne nož v žep in ga vrne šele, ko ga je gospodinja pošteno oklofutala. Državni pravdnik §§ vrlo slabo pozna, če misli, da se je z onimi listki naganjalo k nenravnemu dejanju. Zato se naj ne čudi, če bo § 305. padel v vodo. Lekan je hud socijalni demokrat in iz dna duše črti te preklicane kršč. socijaliste. Priča Kiršman je Miklavca le slišal reči: „Heil“. To pa sme reči po mojem mnenju vsak, naj bo Nemec ali Slovenec. Ko sem pričo vprašal, če more pod prisego potrditi inkriminirane besede, je rekel: Ne. Pripomnim še, da Miklavc oni dan sploh niti ni bil v Ljubljani, ampak je prišel šele z gorenjskim vlakom domu, in našel na mizi listek, ter tako prišel na to idejo. Potem pa da je šel kot po navadi, v kavarno. Kje da je dobil listek, to sploh ni relativno. Državni pravdnik verjame najnezanesljivejšim pričam več, jaz pa verodostojnim. Sploh pa se popolnoma vjema. Priča Šmalc je izjavil včeraj odločno, da ni čul besedij: „Pojdimo noter in bomo vse ven zmetali!“ Drž. pravdnik ga je opozoril, da se je prvotno tako izjavil. Jaz pa pravim, da se čudim, jako čudim, kako da so mogle priti one besede v sodni zapisnik! Burger, pečen Nemec, mu daje najlepše spričevalo. Ko je Miklavc premišljal, kako bi prišel do vrčka pive, primejo ga olikane nemške roke in ga „lifrajo“ ven. Zakaj da državno pravdništvo ni eruiralo onih surovežev, ki so tako nečastno delali z našimi dobrim someščanom, in jih pelo žilo na obtožno klop, tega nikakor ne razumem. Da se tudi zoper tiskovni zakon Milavc ni pregrešil, so dokazali moji predniki. O Mittermayerju ve drž. pravdništvo, da je za redarjema letel; da bi to bilo prepovedano, tega mu sicer jasno besedilo zakona povedati noče. Potem se mu inkriminujejo besede: „Škandal, da se delavca aretira!“ Ali ni govoril čiste resnice? Sploh pa nobeden ne more o tem povedati kaj gotovega in le Kerin redar je izjavil, da je slišal eno — „štimo“. — Torej je tudi ta obtožba res prav klasična. Prestopil pa je državni pravdnik zakon s tem, da je priklopil obtožbi, ker jo je moral sicer restringirati, danes nov faktum. Kaznovati se obtoženca ne more, ker ni nič zakrivil.

Zagovornik dr. Tekavčič pravi, da mu leži marsikaka trpka beseda na jeziku, toda on se hoče postaviti na strogo stvarno stališče. Potem pojasni slučaja Žargi, Cankar, pove, da prvi sploh nima nobenega političnega prepričanja in da se mu ne morejo tedaj politični motivi predbacivati, Cankar, da je reven dijak, ki je zašel v „Zvezdo“, nesrečno naletel, tako da je, videč sabljo nad glavo, postal trd in se ni mogel umakniti. Če pa je zahteval pojasnila, je v to opravičen. Predlaga, da se — če že ne oprosti — Žargiju naloži majhna kazen, Cankar pa popolnoma oprosti.

Zagovornik dr. Pirc pojasni pred vsem dogodbe pred 20. februvarjem. Ni prav, da se dijake spravlja v zvezo z demonstracijo samo za to, ker so po običajnem kroku uganjali burke z listki, ki so jih našli. Dijaki so po izpovedbi samega župana obljubili precej časa pred kritično nedeljo, da se izgredov ne vdeleže, in res ni bilo v „Zvezdi“ napominanega dne videti nobenega akademika. Sploh pa vsa tako stroga preiskava ni mogla po nobeni priči povedati kaj pozitivnega. Oni so torej nedolžni in se naj oproste popolnoma.

Zagovornik dr. Papež v kratkih, jedernatih besedah pojasni slučaj glede svojega klijenta Jerine. On, da je opravičeno stal tam, od koder ga je redar podil. Priče, da so povedale zelo nejednako. Drž. pravdništvo meni, da se izpovedbe vjemajo, on (dr. Papež) pa je drugačnih mislij, kajti kombinacije drž. pravdništva imajo svojstvo, da jim nihče verjel ne bo. Njegov pijani klijent se ni, če ne veliko manj, toliko pa saj ni pregrešil kot tisto razsodno, olikano kazinsko občinstvo. Naj se tedaj oprosti, ali pa le malo kaznuje.

V ponedeljek okolu 1. ure popoludne je sodni dvor izrekel razsodbo, katero je občinstvo radovedno pričakovalo. Radi prirejenja nevarnih demostracij so vsi obtoženci oproščeni. Ivan Štefe je oproščen tudi pregreška rabuke in pomaganja pri isti in radi zoperstavljanja. Samo radi besed „Tacega surovega ravnanja naše ljudstvo ni navajeno“ in ker se je pri aretovanju Ardigala deloma vtikal v aretovanje, se ga je obsodilo na 10 gld. globe v prid mestnim ubogim. — Ivan Miklavc je oproščen, ker sodišče ni moglo verjeti dvomljivi priči kavarnarju Lekanu. Istotako so oproščeni Kosec, Jerina, Luknar, Mittermajer in vseh petero dijakov. F. Milavca se je obsodilo na 5 gld. globe. Radi konfliktov s policijo so dobili Žargi 14 dnij, Ardigal in Jerič po 3 dni, Erbežnik radi javne nasilnosti 6 tednov in Mavc, ker je Stöcklingerju klobuk odnesel, 14 dnij. Tako se je končala zanimiva pravda. Jeza Nemcev je vsled tega precejšnja. Hoteli so žrtev! Stroški, katere je državno pravdništvo imelo, da bi obtožencem dokazalo prirejenje demonstracij, so ogromni, ker so pa gledé te točke vsi oproščeni, oproščeni so tudi gledé povrnitve dotičnih stroškov.

Listnica uredništva: G. Rudolfu Starovasniku, uradniku v Litiji: Potrdimo, da nam niste Vi poslali zadnjega dopisa iz Litije.

„Slovenski List“ prinaša samo inserate slovenskih tvrdk ter odločno odklanja inserate tvrdk, ki so Slovencem sovražne.

Zahvala.

Slovenski delavci, obtoženi radi demonstracij v „Zvezdi“, pooblastili so me, da tem potom najudanejše izrekam globoko zahvalo blagorodnim gospodom zagovornikom: dr. V. Krisperju, dr. F. Papežu, c. kr. notarju Plantanu, dr. Iv. Šušteršiču in dr. F. Tekavčiču, ki so v redki rodoljubni skrbi požrtvovalno, brezplačno nas zagovarjali ter s temeljitimi svojimi govori dosegli lepih vspehov.

Ivan Štefe.

Zahvala.

Podpisani izrekamo blagorodnemu gospodu dr. M. Pircu iskreno zahvalo za njegov požrtvovalni trud in vspešni zagovor o priliki štiridnevne obrave radi demonstracij.

Anton Bončar, stud. iur., **Karol Klander**, stud. iur., **Ivan Modic**, stud. iur.

J. Lozar,

Ljubljana, Mestni trg št. 7,

priporoča svojo zalogo

kolesarskih jopičev (sweaters), srajc belih in raznobojnih, čepic, pasov, nogavic, dokolenic, zavratnic, ovratnikov, zapestnic, telovadskih hlač, jopic, čevljev in drugih potrebščin.

Cene zmerne! 50 (3-2)

Vnanja naročila izvršujejo se s povratno pošto.

Splošno priznano

je kot najboljše odvajalno in prebavljivo sredstvo

Sagrada Malaga-vino.

Cena 1 vel. stekl. 1 gld. 20 kr. Dobiti je v deželni

lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek

v Ljubljani. 51 (2)

Resljeva cesta štev. 1, poleg mesarskega mosta.

Telefon štev. 68.

Družico, vrlo gospodinjo, išče

dobro situiran obrtnik v Ljubljani in hišni posestnik v najboljši dobi. Slovenke, gospodične in vdove brez otrok, strogo krščanskega mišljenja, v starosti 25 do 35 let, s primerno imovino, imajoče smisel in veselje do zadovoljnega gospodinjskega življenja, naslovijo naj pisma pod **„Domača sreča 109“**, katere bode oddajala pošta le proti izkazu inseratnega lista. Diskrecija zajamčena pod **častno besedo.** 48 (3—3)

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpriprostejših do najfinejših **rujave, zelene ali bele barve.** Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na **štedilnike** ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke. 8 (52-12)

Prej M. Učak **Albert Robida** Prej M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

26 (25-11) izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporoča se sosebno za **slikanje cerkev in kapel.** — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne **žage, pile, lonci** (železoliti in plošče-vinasti), **nagrobni križi,** različna **mizarska tesarska, ključavničarska, kovaška in usnjarska orodja. Štedilniki, peči, kovano in valjano železo,** vsakovrstno **kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strope, dratence in drat,** vsakovrstne **tehtnice,** vsakovrstna **ploščevina: mesingasta pakfonasta, bakrena, cinkasta, bela in črna** in **pocinkana. Trombe za vodo in gnojnico; svetilke za vozove;** različna **kovanja za kočije. Ključalnice, mesingaste kljuke, pante in zapahe, pletene omare in pipe za pivo** itd. itd. itd.

Zaradi opustitve trgovine

oblastveno dovoljena 42 (3)

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine

po tovarniških cenah.

Najlepša prilika gospodom trgovcem vsakovrstno železnino najceneje si naročiti.

Andr. Drušković

železarija, Mestni trg št. 9 10.

ERNST SPEIL,

mehanik,

Ljubljana, Turjaški trg štev. 1.

(„Katoliški Dom.“)

Zaloga **šivalnih strojev** in **bicikljev** po najnižjih cenah iz različnih tovarn.

Najnovejši izumi.

Vsa v to stroko spadajoča dela se točno in solidno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Za mnogobrojna naročila se udano priporoča

Ernst Speil,

mehanik.

28 (24—8)

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid

navadno opeko za zid

33 **ponujata**

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančić

tovarna za opeko v Ljubljani.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke,

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel)

(izdelane iz najbolje znane Vrhniške gline) z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka) 42 (3—5)

Roman-cement

Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

Pozor kolesarjem-novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Prodaja

biciklov.

Največja zaloga **koles z vsemi novostmi.** Po znano najboljša in preskušena kolesa proti garanciji po najnižjih cenah. **Mehanična delavnica** za vsa popravila nahaja se v lastni hiši **na Poljanski cesti št. 31,** isto tam lep prostor na prostem za vežbanje na kolesu.

Puch, Styria

najboljša

Columbia Helical-Premier

Svetovnoznana

angleška kolesa

iz orožne tovarne B. S. A.

Velika zaloga **vsakovrstnih** šivalnih strojev po najnižjih cenah.

Ceniki šivalnih strojev ter koles se pošiljajo po pošti zastonj in franko.

40 (2—5)

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Svitoslav Breskvar. Izdajatelj: Konzorcij „Slovenskega Lista.“ Tisek J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani.